κόκκινες σελίδες

τεύχος 3

Porto Marghera (Βενετία): η άρνηση της εργασίας

λέσχη

κόκκινες σελίδες

τεύχος 3

λέσχη

Το τεύχος 3 των *κόκκινων σελίδων*
εκδόθηκε στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του 2012
από την *Λέσχη Κατασκόπων του 21ου Αιώνα*
με την τεχνική υποστήριξη της *κολλεκτίβας 03*03*

Η *Λέσχη Κατασκόπων του 21ου Αιώνα*
είναι ένα αυτόνομο εγχείρημα Μνήμης, Τεκμηρίωσης και Εκδόσεων
προς όφελος κινηματικών σκοπών.
Ξεκίνησε το 1999
για να συγκεντρώσει, να καταγράψει και να ταξινομήσει
έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό.
Παράλληλα έχει δημιουργήσει μεγάλη δανειστική βιβλιοθήκη
θεωρητικών, ιστορικών και πολιτικών βιβλίων.
Η διαχείριση του υλικού γίνεται απ' την πολιτική συνέλευση της Λέσχης
στη βάση συγκεκριμένων και αυστηρών κανόνων και αρχών.

Το αρχείο και το info / βιβλιοπωλείο της Λέσχης
είναι ανοικτά στους / στις ενδιαφερόμενους / ες
Πέμπτη 15.30 έως 19.00 και Σάββατο 12.00 έως 16.00
στην κατάληψη Φυλής και Φερρών 30.

Περιεχόμενα:

Εισαγωγικό σημείωμα - *σελ. 5*

Η άρνηση της εργασίας - *σελ. 11*

Η ιστορία της εργατικής επιτροπής του Porto Marghere - *σελ. 17*

"Οι εργάτες πρέπει να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους" - *σελ. 30*

Ο αγώνας αξίζει! - *σελ. 34*

Εισαγωγικό σημείωμα

Το Marghera (επίσημο όνομα: *Venezia Porto Marghera*) και οι αγώνες των βιομηχανικών εργατών εκεί στα '60s και στα '70s κατέχει περίοπτη θέση στην ιστορία του μεταπολεμικού ταξικού ανταγωνισμού στην ιταλία. Όχι μόνο του, φυσικά: ο βιομηχανικός βορράς της ιταλικής χερσονήσου, τυλίχτηκε για χρόνια στις φλόγες των προλεταριακών αρνήσεων, απ' την μια άκρη ως την άλλη.

Το Marghera βρίσκεται στην ενδοχώρα της Βενετίας. Το όνομά του προέρχεται απ' την βενετσιάνικη διάλεκτο, και σημαίνει "εκεί που βρισκόταν η θάλασσα" (Mar gh'era), μιας και πρόκειται για περιοχή αποξηραμένων αλυκών.

Η δημιουργία σημαντικών βιομηχανικών εγκαταστάσεων στο Marghera ξεκίνησε ουσιαστικά στη διάρκεια του Α παγκόσμιου πολέμου. Τότε οι βιομήχανοι της Βενετίας αποφάσισαν την δημιουργία βιομηχανικής ζώνης, και το 1917 το 1/4 της γης που ανήκε στην κοινότητα (τότε) του Μέστρε δόθηκε στην Societa Porto Industrial di Venezia. Με τρεις κύριους στόχους: την κατασκευή ενός βιομηχανικού λιμανιού, την δημιουργία μιας ζώνης βιομηχανιών, και την κατασκευή μιας περιοχής κατοικιών στη στεριά, για να αποσυμφορηθεί η περιοχή της λιμνοθάλασσας που ήταν πολύ κοντά στη Βενετία.

Τις δεκαετίες του '20 και του '30 τα ναυπηγεία αποτελούσαν τους τομείς κλειδιά της βιομηχανίας. Στη δεκαετία του '40, κατά τη διάρκεια του πολέμου, 35.000 εργάτες απασχολούνταν σ' αυτά. Οι περισσότεροι απ' αυτούς προέρχονταν από την εργατική τάξη των πόλεων της Βενετίας, του Μέστρε και της Τσιόγγια όπου υπήρχαν σιδηρόδρομοι και ναυπηγεία από τον 19ο αιώνα. Ανάμεσά τους υπήρχαν κομμουνιστικοί πυρήνες. Κατά τη διάρκεια του πολέμου, οι εργάτες έκρυβαν λιποτάκτες και άλλους φυγάδες.

Η "άνθηση" των ναυπηγείων τέλειωσε με το τέλος του Β παγκόσμιου, όταν οι ιταλοί εφοπλιστές προτίμησαν να αγοράσουν έτοιμα πλοία απ' το πλεόνασμα του αμερικανικού μεταγωγικού στόλου παρά να τα "κτίζουν" σε ιταλικά ναυπηγεία. Αυτό προκάλεσε το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '40 μεγάλο κύμα εργατικής μετανάστευσης, είτε προς την ανατολική μεριά της ιταλικής βιομηχανικής ζώνης (Μιλάνο) είτε προς τη γερμανία και τη γαλλία.

Το ιταλικό κομμουνιστικό κόμμα είχε καλή παρουσία στο βενετσιάνικο προλεταριάτο. Αλλά στην γύρω ύπαιθρο τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Το αγροτικό Veneto αποτελούσε μια "λευκή ζώνη" κυριαρχούμενη απ' την καθολική εκκλησία.

Το δεύτερο κύμα "βιομηχανικής ανάπτυξης" με την δημιουργία εκ νέου βιομηχανικής ζώνης στο Porto Marghera άρχισε στη δεκαετία του 1950. Η κατασκευή ενός σύγχρονου χημικού εργοστασίου με ένα βιομηχανικό λιμάνι, η επεξεργασία των μεταλλευμάτων από την Σαρδηνία, ναυπηγεία κλπ, είχαν σαν σκοπό να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να εμποδίσουν την μετανάστευση. Πολιτικά αυτό αποτελούσε μια συμφωνία μεταξύ των Χριστιανοδημοκρατών και των βιομηχάνων με κύριους εκπροσώπους τους Montecatini και Edison, έτσι ώστε να τεθεί σε κίνηση μια ελεγχόμενη ανάπτυξη του Veneto, με τέτοιο τρόπο ώστε οι εργάτες να μην

μολυνθούν από το "μικρόβιο" των εργατών γης της Εμίλια ή των μεταλλεργατών του Μιλάνο. Η γειτονική Πάντοβα αποτελούσε εξάλλου τη βάση μιας μεγάλης μονάδας καταστολής της αστυνομίας (Celere police), που είχε ήδη παραταχθεί ενάντια στους αγώνες των εργατών γης στη Φερράρα. Οι εργάτες για τα καινούρια εργοστάσια της δεύτερης βιομηχανικής ζώνης "στρατολογούνταν" από μακρινά χωριά όπου η εκκλησία και οι χριστιανοδημοκράτες ασκούσαν τον απόλυτο έλεγχο. Πολλοί απ' αυτούς κατείχαν κάποιο μικρό κομμάτι γης ή ήταν κολίγες. Προϋπόθεση για να βρει κάποιος δουλειά στις βιομηχανίες του Marghera αποτελούσε η σύσταση από τον κληρικό του χωριού.

Το πετροχημικό

Το εργοστάσιο πετροχημικών αρχικά ανήκε στην επιχείρηση ηλεκτρισμού Edison. Ακολουθώντας την εθνικοποίηση της ηλεκτρικής παραγωγής και την ίδρυση της ENEL το 1962 - 63, η Edison αγόρασε την Montecatini στην τιμή που το κράτος είχε πληρώσει για τις ηλεκτρικές της μονάδες παραγωγής και άλλαξε το όνομά της σε Montedison. Το πετροχημικό ξεκίνησε την λειτουργία του το 1951. Τα πρώτα του τμήματα ήταν αυτά της παραγωγής ανθρακούχου χλωριδίου του νατρίου, TR1 (τετραχλωροαιθυλένιου), AC2 (ασετυλίνης), CV1 (μονομερούς βινυλοχλωριδίου - MVC), CV3 (πολυβινυλοχλωριδίου-PVC), και το 1969 λειτούργησε το τμήμα CV6. Τα επόμενα χρόνια το εργοστάσιο άρχισε να παράγει και σουλφουρικό οξύ, φλουορικό οξύ κ.α.

Ο εξοπλισμός στο Marghera ήταν αρχικά αντίγραφο των μηχανών που χρησιμοποιούσε η Monsanto στο Μιζούρι και στο Τένεσι. Η Monsanto πούλησε ακόμα ξεπερασμένες πατέντες στους ιταλούς, εξάγοντας έτσι την παραγωγή PVC και φωσγενίου στην ιταλία. Εκείνη την περίοδο το φωσγένιο στις ηπα παραγόταν στην έρημο της Αριζόνα, ενώ στην ιταλία παραγόταν δύο χιλιόμετρα μακριά από την πλατεία του Αγίου Μάρκου στη Βενετία. Η εκβιομηχάνιση της ιταλίας πραγματοποιήθηκε με απόλυτη αδιαφορία για την υγεία των εργατών και του περιβάλλοντος.

Στα χρόνια αυτά το πετροχημικό του Porto Marghera ήταν ένα από τα σημαντικότερα συμπλέγματα χημικής βιομηχανίας στην Ευρώπη. Έφτασε την μεγαλύτερη ανάπτυξη - επέκτασή του στη διάρκεια της δεκαετίας του'60. Η οικοδομική έκρηξη των δεκαετιών του'60 και του '70 εν τω μεταξύ προκάλεσε την ανεξέλεγκτη επέκταση της πόλης του Mestre, χωρίς κάποια (κρατική) πρόνοια στο επίπεδο του πολεοδομικού σχεδιασμού. Σ' αυτό το τελευταίο συνέδραμε και η αδιαφορία των τοπικών αρχών που την ίδια περίοδο ήταν απασχολημένες με την παλιά πόλη της Βενετίας. Για πολλά χρόνια η περιφέρεια του Μέστρε ήταν μια πόλη υπνωτήριο χωρίς σχεδόν καθόλου υποδομές.

Σήμερα τα νησιά της Βενετίας έχουν περίπου 70.000 κατοίκους που μειώνονται διαρκώς, ενώ περίπου 270.000 κατοικούν στην περιοχή του Μέστρε - Marghera.

Περίπου 3.000 άτομα δουλεύουν στο πετροχημικό εργοστάσιο το οποίο επεξεργάζεται αργό πετρέλαιο και παράγει φωσγένιο και MVC.

Σύντομο χρονολόγιο

1967. Λίγοι υπάλληλοι του πετροχημικού στο Porto Marghera ιδρύουν την οργάνωση *Potere Operaio*. Μπαίνουν υποψήφιοι στη λίστα της CGIL[1] για την εσωτερική επιτροπή και κερδίζουν την πλειοψηφία. Επικοινωνία με το φοιτητικό κίνημα. Διακινούνται τα πρώτα φυλλάδια και η εφημερίδα Potere Operaio - πολιτική εφημερίδα των εργατών του Porto Marghera.

1968. ***Φλεβάρης.*** Φοιτητές καταλαμβάνουν το τμήμα αρχιτεκτονικής στην Βενετία. ***Απρίλης.*** Εργάτες υφαντουργίας απεργούν στο Valdagno. ***1 Αυγούστου:*** απεργία στο Porto Marghera για το bonus παραγωγικότητας με την απαίτηση επιπλέον 5000 λιρών για όλους. Οδοφράγματα και κατάληψη του σιδηροδρομικού σταθμού του Mestre.

1969. Θερμό φθινόπωρο στο Τορίνο. Αγώνες των εργατών μετάλλου και χημικής βιομηχανίας στο Marghera. Σχηματισμός της εργατικής επιτροπής στο Ammi και εκλογή στο νεοϊδρυθέν εργοστασιακό συμβούλιο. ***Δεκέμβρης:*** νέα εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας. Η απάντηση της δεξιάς και των μυστικών υπηρεσιών: Στρατηγική της έντασης, η αριστερά στοχοποιείται για την έκρηξη βόμβας στην Piazza Fontana του Μιλάνο.

1970. Η κυβέρνηση περνάει το νομοσχέδιο για τα εργασιακά δικαιώματα. Στο Marghera η ανάθεση εργασιών σε υπεργολάβους ξεφεύγει από τον έλεγχο των εταιρειών και η διατήρηση της ειρήνης από τον έλεγχο των πολιτικών κομμάτων και των συνδικάτων. Τον Αύγουστο ολόκληρο το Marghera αποκλείεται από οδοφράγματα και μάχες με την αστυνομία, η οποία πυροβολώντας τραυματίζει διαδηλωτές.

1971. Σε διάφορες πόλεις της Ιταλίας, συμπεριλαμβανομένου του Marghera, η Potere Operaio και το Il Manifesto ενώνονται σχηματίζοντας τις Πολιτικές Επιτροπές, που θα λειτουργήσουν μόνο για μερικούς μήνες. Οι εργατικές επιτροπές θα οργανώσουν σκληρούς αγώνες σε επίπεδο τμημάτων για την μείωση του χρόνου εργασίας.

1972. Οι εργατικές συνελεύσεις στο πετροχημικό και στο Chatillon ανατρέπουν τη συλλογική σύμβαση εργασίας των εργατών στην χημική βιομηχανία. Δημιουργείται η *"αυτόνομη συνέλευση του Porto Marghera"*. Ο πυρήνας της αποτελείται από εργάτες των επιτροπών του πετροχημικού και του Ammi, συντρόφους εργάτες από την Lotta Continua, υπαλλήλους από το πετροχημικό και το Chatillon και από μεταλλεργάτες της DIMM. Ο χώρος του αγώνα επεκτείνεται στις γειτονιές της πόλης, για τον πληθωρισμό, τα ενοίκια και τους λογαριασμούς ηλεκτρικού και γκαζιού. Ο κύριος στόχος είναι η οργάνωση από τα κάτω και έξω από τα συνδικάτα. Σκληρή κριτική στις πολιτικές των πολιτικών κομμάτων.

1973. Η εργατική επιτροπή ενώνεται με εργοστασιακές ομάδες άλλων πόλεων. Ένα κοινό συνέδριο συνέρχεται τον Μάρτη στη Μπολώνια. Έναρξη μιας κοινής εφημερίδας. ***Ιούνιος:*** Διάσπαση της ενιαίας οργάνωσης της Potere Operaio. ***Σεπτέμβρης:*** κυκλοφορεί το πρώτο τεύχος του Lavoro Zero. Αγώνας ενάντια στις ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας, σε συνεργασία με τους εργαζόμενους στην υγεία από την Πάντοβα. Αγώνας για μείωση του χρόνου εργασίας στα επικίνδυνα για την υγεία τμήματα.

1974. Η *αυτόνομη συνέλευση* δημιουργεί μια επιτροπή αγώνα ενάντια στον πληθωρισμό. Καμπάνιες για σταθερή τιμή στο ψωμί και για την αυτομείωση των λογαριασμών του ηλεκτρικού και του γκαζιού. Έπειτα από τέσσερις μήνες αγώνα, κυβέρνηση και συνδικάτα υπογράφουν συμφωνία για την μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος.

1975. Κρίση των εργατικών αγώνων. Καταστολή και ξεκίνημα της αναδιάρθρωσης των εργοστασίων. Η *αυτόνομη συνέλευση* τυπώνει μια μπροσούρα για το πώς να παίρνεις αναρρωτικές άδειες. Τυπώνεται το πρώτο τεύχος της τετρασέλιδης, εβδομαδιαίας εφημερίδας Contro Lavoro. Κυκλοφορεί κάθε μήνα μέχρι το 1980.

1976. Χημικό ατύχημα στο Seveso. Τα τρία συνδικάτα CGIL, CISL[2] και UIL[3] αποφασίζουν να στηρίξουν τα μέτρα λιτότητας στο συνέδριο της EUR στη Ρώμη, έτσι ώστε να ισοσκελίσουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Ο γερμανός πρωθυπουργός Schmidt απειλεί την ιταλική κυβέρνηση με κόψιμο της πίστωσης προς την ιταλία αν το ΚΚΙ γίνει δεκτό στην κυβερνητική συνεργασία.

1977. Ένα καινούργιο νεολαιίστικο κίνημα απλώνεται στην ιταλία ξεκινώντας από την Μπολώνια. Η εργοδοτική ένωση και τα συνδικάτα υπογράφουν συμφωνία με την οποία καταργούνται όλες οι αυτόματες αναπροσαρμογές των μισθών, επτά δημόσιες αργίες, επικυρώνεται το διευθυντικό δικαίωμα για την μεταφορά των εργατών σε διαφορετικά τμήματα ή περιοχές και εισάγονται σκληρά μέτρα ενάντια στις αδικαιολόγητες απουσίες. Η απεργία στο Marghera κατά την πρώτη ακυρωμένη αργία αποτυγχάνει. Η εργατική επιτροπή επιχειρεί αυτόνομες διαπραγματεύσεις που αφορούν στο σύνολο της επιχείρησης. Οι εργάτες στέλνουν τα συνδικάτα στο δικαστήριο για την ακύρωση του μισθολογικού bonus.

1978. Η Χριστιανοδημοκρατική κυβέρνηση "εθνικής αλληλεγγύης" υπό τον Andreotti υποστηρίζεται από το ΚΚΙ. Ο Aldo Moro, ηγέτης της Χριστιανοδημοκρατίας, απάγεται από τις Ερυθρές Ταξιαρχίες.

1979. ***7 Απρίλη:*** Οι περισσότεροι ακαδημαϊκοί της ηγεσίας της *Αυτονομίας* (πρώην στελέχη της Potere Operaio) συλλαμβάνονται βάσει της κατηγορίας που ασκήθηκε από τον δημόσιο κατήγορο της Πάντοβα (και μέλος του ΚΚΙ), Calogero, σύμφωνα με την οποία οι Ερυθρές Ταξιαρχίες και η Αυτονομία έχουν κοινή ηγεσία. Οι συλληφθέντες κατηγορούνται για "ανατρεπτική δραστηριότητα" και εξέγερση ενάντια στο κράτος. Η σύλληψη αυτή αποτελεί την εκκίνηση μαζικών πολιτικών

συλλήψεων, που σε τέτοια κλίμακα είχαν να εμφανιστούν για δεκαετίες. Το καλοκαίρι, η Fiat απολύει 61 εργάτες για πολιτική βία μέσα στο εργοστάσιο ("τρομοκρατία").

1980. ***24 Γενάρη:*** Στην τρίτη φάση των αστυνομικών επιδρομών συλλαμβάνονται κι άλλοι σύντροφοι του Contro Lavoro, συμπεριλαμβανομένου του Gianni Sbrogio. Οι Ερυθρές Ταξιαρχίες προσπαθούν να επεκτείνουν την επιρροή τους στο Veneto και συγκεκριμένα στη βιομηχανική ζώνη. Στις ***29 Οκτώβρη*** σκοτώνουν τον υποδιευθυντή του πετροχημικού, Sergio Gori. Μερικούς μήνες μετά σκοτώνουν τον επικεφαλής της αντιτρομοκρατικής στη Βενετία, διευθυντή Alfredo Albanese. Τα μήνυτια συνδέουν την εργατική επιτροπή και τις εφημερίδες της με αυτές τις επιθέσεις. ***5 Φλεβάρη:*** Ένα κομμάντο της οργάνωσης Prima Linea σκοτώνει τον μηχανικό Paolo Paletti, προϊστάμενο παραγωγής στο χημικό εργοστάσιο του Seveso, Icmesa. Στις αρχές του 1980, 4000 πολιτικοί κρατούμενοι βρίσκονται στις ιταλικές φυλακές κατηγορούμενοι για συμμετοχή ή υποστήριξη ένοπλων δράσεων. Πολλοί άνθρωποι κρύβονται ή αυτοεξορίζονται. Έρευνες διεξάγονται για περίπου 20.000 ανθρώπους. ***Σεπτέμβρης:*** Η Fiat ανακοινώνει 15.000 μειώσεις υπαλλήλων και απολύει προσωρινά 23.000 εργάτες ενώ το κράτος συνεχίζει να πληρώνει τους μισθούς τους. Οι εργάτες ξεκινούν εβδομαδιαία απεργία. Η διαδήλωση 40.000 υπαλλήλων γραφείου και εργοδηγών ενάντια στην απεργία, στις 24 Οκτώβρη, επικυρώνει την ήττα των εργατών της Fiat και γίνεται αντιληπτή ως το τέλος μιας εποχής.

1981. ***20 Μάη:*** Ο Giuseppe Tagliercio, αφεντικό του πετροχημικού, απάγεται από την βενετσιάνικη φάλαγγα των Ερυθρών Ταξιαρχιών και τελικά εκτελείται στις 7 Ιούλη. Η ενέργεια πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα με άλλες τρεις απαγωγές. Θα είναι η τελευταία ενέργεια πριν από τη διάσπαση των Ερυθρών Ταξιαρχιών.

Πετροχημικό του Porto Marghera: αποσπάσματα εργατικού ανταγωνισμού

Η άρνηση της εργασίας

(Κείμενο της εργατικής επιτροπής του Porto Marghera - 1970)

Τι σημαίνει το να καταστρέφεις την εξουσία των αφεντικών; Ποια είναι τα αφεντικά και τι θέλουν; Τα ερωτήματα αυτά φαίνονται ηλίθια αλλά στην πραγματικότητα είναι θεμελιώδη αν θέλουμε να ξεδιπλώσουμε την πολιτική μας γραμμή ενάντια στην εργασία. Πρώτα απ' όλα πρέπει να πούμε ότι ο κοινότυπος ισχυρισμός που θέλει τα αφεντικά να εκμεταλλεύονται τους εργάτες με σκοπό να πλουτίσουν είναι λάθος. Βεβαίως υπάρχει αλήθεια στην άποψη αυτή, όμως ο πλούτος των αφεντικών δεν είναι ανάλογος της εξουσίας τους. Ο Agnelli, για παράδειγμα, έπρεπε να κυκλοφορεί ντυμένος με χρυσά ρούχα με βάση τον αριθμό των αυτοκινήτων που παράγει, αντί για αυτό όμως συμβιβάζεται με ένα πλοίο και ένα ιδιωτικό αεροπλάνο, κάτι που μπορεί να κατέχει και ένα αφεντικό μιας πολύ μικρότερης εταιρίας από την Fiat. Αυτό που θέλει ο Agnelli είναι να διατηρήσει και να εξαπλώσει την εξουσία του, και το γεγονός αυτό συμπίπτει με την ανάπτυξη και την ωρίμανση του καπιταλισμού. Ο καπιταλισμός είναι μια απρόσωπη δύναμη και οι καπιταλιστές δρουν σαν αξιωματούχοι του. Στην πραγματικότητα, ο καπιταλισμός δεν χρειάζεται πια καπιταλιστές. Στην ρωσία, για παράδειγμα, υπάρχει καπιταλισμός χωρίς να υπάρχουν καπιταλιστές. Η ύπαρξη του καπιταλισμού στην ρωσία αποκαλύπτεται από την ύπαρξη του κέρδους. Μπορεί να διανέμεται πιο δίκαια αλλά η κομμουνιστική επανάσταση δεν στοχεύει στο να κάνει δικαιότερη την κατανομή του κοινωνικού προϊόντος, στοχεύει στην ανατροπή των ίδιων των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής που δημιουργούν το κέρδος. Ένα κοινωνικό σύστημα που εγγυάται τον εξαναγκασμό των ανθρώπων στο να δουλεύουν πρέπει να ανατραπεί. Με αυτή την έννοια οι εμπειρίες τόσο της κινέζικης όσο και της κουβανέζικης επανάστασης πρέπει να συμπεριληφθούν σ' αυτήν της ρώσικης.

Πάνω απ' όλα, είναι στη φύση του καπιταλισμού να προσπαθεί να συντηρήσει αυτή την σχέση εξουσίας εις βάρος της εργατικής τάξης και παράλληλα να χρησιμοποιεί την ανάπτυξή του με σκοπό να την αυξήσει. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι μηχανές, οι τεχνολογικές καινοτομίες, η ανάπτυξη των βιομηχανιών, όπως ακριβώς και η υπανάπτυξη συγκεκριμένων περιοχών, χρησιμοποιούνται για τον πολιτικό έλεγχο της εργατικής τάξης. Μέχρι τώρα υπάρχουν κλασσικά παραδείγματα αυτής της καπιταλιστικής συμπεριφοράς. Η εισαγωγή, για παράδειγμα, του ιμάντα μεταφοράς στη δεκαετία του '20 ήταν η απάντηση στο επαναστατικό κύμα που συγκλόνισε τον κόσμο στα χρόνια που ακολούθησαν τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Ήθελαν να ξεφορτωθούν την ειδικευμένη εργατική τάξη που έκανε εφικτά την ρώσικη επανάσταση του 1917 και το κίνημα των εργοστασιακών συμβούλιων σε όλη την Ευρώπη. Ο ιμάντας μεταφοράς αποειδίκευσε όλους τους εργάτες, κάνοντας το επαναστατικό κύμα να οπισθοχωρήσει και να αλλάξει ακόμα και την εμφάνιση του τα-

ξικού αγώνα. Σε πολλές χώρες όλα αυτά οδήγησαν σε συντριπτική πολιτική ήττα την εργατική τάξη, εξαιτίας της απουσίας οποιασδήποτε πολιτικής οργάνωσης ικανής να προσαρμόσει την παρέμβαση της στη νέα εργατική συμπεριφορά. Τώρα, παρόλα αυτά, η τεχνική δομή στράφηκε ενάντια στο κεφάλαιο παράγοντας την μαζικοποίηση των μισθολογικών απαιτήσεων, και μια από τις κύριες αιτίες που συμβαίνει αυτό είναι η επίπεδη δομή του κύκλου της παραγωγής. Το κεφάλαιο συνεπώς, επαναστατικοποιεί αυτή τη δομή, και εν τω μεταξύ προσπαθεί να ξεφορτωθεί τους εργάτες και να δημιουργήσει ευρύτερες μισθολογικές διαφορές από αυτές που ήδη υπάρχουν, εισάγοντας τον αυτοματισμό σαν την πολιτική επίθεση ενάντια στην εργατική τάξη.

Στις Ηπα, η μανούβρα αυτή έχει ήδη συμβεί, και ο μόνος λόγος που τα αφεντικά δεν την έχουν επαναλάβει στην Ιταλία είναι διότι δεν είναι σίγουρα αν μπορούν να ελέγξουν την εργατική αντίδραση. Αυτό δείχνει ότι η πρόοδος, η ανάπτυξη που με τόση αυταρέσκεια επιδεικνύουν τα αφεντικά, δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια συνεχής προσπάθεια να προσαρμόσουν την οργάνωση του συλλογικού κεφαλαίου στην επίθεση της εργατικής τάξης. Η τεχνολογική πρόοδος δεν είναι ποτέ ουδέτερη ή αναπόφευκτη, όπως μας λένε τα αφεντικά και τα συνδικάτα, όποτε έρχεται στο προσκήνιο η συζήτηση για απολύσεις εξαιτίας της εισαγωγής νέων μηχανών. Ακριβώς επειδή πιστεύουν στο παραμύθι περί ουδετερότητας της επιστήμης, τα συνδικάτα περιορίζουν αυτούς τους αγώνες στην υπεράσπιση των θέσεων εργασίας και ποτέ δεν προσεγγίζουν το πρόβλημα από την σκοπιά της μείωσης της εργάσιμης μέρας. Πιστεύουν ή προσποιούνται ότι πιστεύουν ότι τα αφεντικά λένε την αλήθεια: ότι δηλαδή η εισαγωγή ορισμένων μηχανημάτων σε κάποια τμήματα συνεπάγεται την ύπαρξη θέσεων εργασίας - ας πούμε για τους 100 από τους 200 εργάτες - και οι υπόλοιποι απλά θα αποτελέσουν τα θύματα αυτής της αναπόφευκτης προόδου.

Αλλά οι εργάτες έχουν μια εντελώς διαφορετική λογική: σύμφωνα με αυτούς, η εισαγωγή των προαναφερθέντων μηχανών μπορεί να σημαίνει ότι αντί να δουλεύουν 100 εργάτες για 8 ώρες θα μπορούσαν μια χαρά να δουλεύουν 200 εργάτες για 4 ώρες. Εκτός από το να κάνει πιο ανεκτή την παραμονή στο εργοστάσιο, η λογική αυτή θα έλυνε και το πρόβλημα της ανεργίας. Έτσι οι εργάτες δεν είναι ενάντια στις μηχανές αλλά ενάντια σε αυτούς που χρησιμοποιούν τις μηχανές για να τους επιβάλλουν την εργασία. Μερικοί λένε ότι η δουλειά είναι απαραίτητη. Απαντάμε πως το καθαρό ποσό της συσσωρευμένης επιστήμης (δείτε για παράδειγμα την αποστολή στο φεγγάρι) είναι τόσο ώστε η εργασία να μετατραπεί άμεσα σε έναν απλά περιφερειακό παράγοντα της καθημερινής ζωής, αντί να γίνεται αντιληπτή ως ο κύριος λόγος της ανθρώπινης ύπαρξης. Μερικοί λένε ότι ο άνθρωπος πάντα δούλευε. Απαντάμε ότι σύμφωνα με την βίβλο η γη είναι επίπεδη και ο ήλιος περιστρέφεται γύρω της. Πριν τον Γαλιλαίο, αυτή ήταν η αλήθεια, και έτσι ήταν πάντα, είναι ο επιστημονικός τρόπος αντίληψης των πραγμάτων. Αλλά αντί για επιστημονικές επιδείξεις το ζήτημα είναι να επαναστατικοποιήσουμε την παρούσα κοινωνική τάξη και να υποστηρίξουμε αυτούς που πράγματι έχουν δημιουργήσει τις συνθήκες που κάνουν μια καλύτερη κοινωνία από αυτή που υπάρχει ήδη εφικτή.

Επομένως οι εργάτες χρειάζεται να δημιουργήσουν μια οργάνωση ικανή να παλέψει ενάντια στον πολιτικό έλεγχο των αφεντικών, ικανή να πάρει όλη την απαραίτητη εξουσία ώστε να επιβάλλει τα εργατικά συμφέροντα. Αυτή τη στιγμή τα πάντα είναι χρήσιμα για τα αφεντικά και τους εξουσιαστικούς τους μηχανισμούς, από την επιστήμη μέχρι τον ίδιο τον εργατικό αγώνα εάν αυτός δεν στοχεύει στ' αλήθεια στην καταστροφή των σχέσεων παραγωγής, πράγμα που σημαίνει, να ξεφεύγει από τον πολιτικό έλεγχο των αφεντικών.

Τα αφεντικά είναι πρόθυμα ακόμα και να ξοδέψουν χρήματα ώστε να ελέγξουν πολιτικά τους εργάτες και να διατηρήσουν την εξουσία τους. Στην αμερική, τα αφεντικά είναι αυτά που εναντιώνονται στην "πρόοδο". Για παράδειγμα, σε μερικά εργοστάσια όπου το εργατικό δυναμικό είχε μειωθεί λόγω του αυτοματισμού, αναγκάστηκαν υπό την σκληρή πίεση που δέχτηκαν από τους αγώνες, στους οποίους μπροστάρηδες ήταν κυρίως μαύροι άνεργοι, να επιστρέψουν στο παλιό σύστημα παραγωγής για να επαναπροσλάβουν τους εργάτες. Προφανώς αυτό δεν σημαίνει ότι οι άνεργοι μαύροι στόχευαν σε αυτό το αποτέλεσμα, αλλά δείχνει το πως τα αφεντικά χρησιμοποιούν την επιστήμη για να εξασκήσουν πολιτικό έλεγχο πάνω στην εργατική τάξη. Η συμπεριφορά των αφεντικών δείχνει δύο πράγματα: πρώτον, ότι η πρόοδος δεν είναι καθόλου ουδέτερη, ότι αποφασίζεται αποκλειστικά με γνώμονα τον πολιτικό έλεγχο των δυνάμεων που μπορούν να περιορίσουν την καπιταλιστική εξουσία· δεύτερον, ότι ο έλεγχος αυτός ασκείται κυρίως δια μέσου της εργασίας. Στην πραγματικότητα δεν υπήρχε καμία περίπτωση τα αφεντικά αυτών των αμερικάνικων επιχειρήσεων να μείωναν την εργάσιμη ημέρα για όλους έτσι ώστε να δώσουν θέσεις εργασίας στους νεοπροσλαμβανόμενους. Διατήρησαν το παλιό ωράριο ακόμα κι αν αυτό σήμαινε την επιστροφή στις εργασιακές συνθήκες που υπήρχαν πριν την αυτοματοποίηση του εργοστασίου. Έτσι το κεφάλαιο είναι πρόθυμο να οπισθοδρομήσει, να κατασκευάσει τεχνολογικά ξεπερασμένες μηχανές μόνο και μόνο για να ελέγξει πολιτικά τους εργάτες, για τον σκοπό αυτό είναι πρόθυμο ακόμα και να πληρώνει ανθρώπους των οποίων η εργασία δεν έχει κανένα νόημα. Εδώ ακριβώς είναι που γίνεται κεντρικό το ζήτημα της άρνησης της εργασίας. Με την υπάρχουσα ανάπτυξη των μηχανών, είναι δυνατό να δουλεύουμε πολύ λιγότερο, με την προϋπόθεση ότι οι μηχανές που εφευρίσκονται από την σύγχρονη επιστήμη δεν μετατρέπονται σε αποκλειστικό μονοπώλιο των ηπα και της εσσδ όπως συμβαίνει σήμερα, αλλά αντί για αυτό να είναι διαθέσιμες προς χρήση σε ολόκληρο τον κόσμο. Πρέπει να επιβάλλουμε την εργατική λογική στο ποιες και πόσες μηχανές πρέπει να εφευρεθούν ώστε να μειωθεί η εργάσιμη ημέρα ακόμα περισσότερο, έως ότου να εξαφανιστεί. Οι εργατικές ανάγκες είναι κομμουνιστικές ανάγκες.

Στο σημείο αυτό δεν μπορούμε να μιλήσουμε πια για σοσιαλισμό. Σοσιαλισμός είναι αυτό που υπάρχει στη σοβιετική ένωση, μια νέα οργάνωση της εργασίας, αλλά δεν είναι αυτό θέλουν οι εργάτες. Οι εργάτες θέλουν να δουλεύουν όλο και λιγότερο μέχρις ότου ό,τι σημαίνει στην πραγματικότητα εξαναγκασμός στην εργασία να εξαφανιστεί.

Δεν είναι αλήθεια ότι σε αυτή την κοινωνία είμαστε ελεύθεροι. Είμαστε ελεύθεροι να σηκωνόμαστε κάθε πρωί για να πηγαίνουμε στη δουλειά. Αν δεν δουλέψεις,

δεν τρως! Είναι αυτό ελευθερία; Υπάρχει ένα πράγμα που περιορίζει την ελευθερία μας: η εργασία. Η άποψη σύμφωνα με την οποία η εργασία εξευγενίζει είναι μια εφεύρεση των αφεντικών. Όταν όλοι οι άνθρωποι είναι ελεύθεροι από την ανάγκη να εργάζονται, γιατί θα υπάρχουν αρκετά μέσα για όλους, να φάνε, να ντυθούν και να ικανοποιήσουν τις πρωταρχικές τους επιθυμίες, τότε θα υπάρχει πραγματική ελευθερία! Υποστηρίζουμε ότι ήδη, με τις υπάρχουσες μηχανές, θα ήταν δυνατό να κατανοήσουμε πολλά από αυτά τα πράγματα που φαίνονται σαν επιστημονική φαντασία όταν απλά μιλάμε για αυτά. Για παράδειγμα, στο τμήμα CV 16, κατά τη διάρκεια της τελευταίας απεργίας για την συλλογική σύμβαση το 1969, η διοίκηση διατήρησε τους διακόπτες σε λειτουργία χρησιμοποιώντας νέα όργανα για την αυτόματη λειτουργία των εγκαταστάσεων. Οι εργάτες βρίσκονταν στο σπίτι και οι εγκαταστάσεις συνέχιζαν να δουλεύουν. Σε αυτήν την περίπτωση, τα αφεντικά ήθελαν να δείξουν ότι είναι ισχυρότερα, έτσι δεν τους ένοιαζε αν απονομιμοποιούσαν όλη την φιλολογία τους περί χρησιμότητας της ανθρώπινης εργασίας. Στη μονάδα παραγωγής νιτρικού άλατος, της Montedison, χρησιμοποιούν ηλεκτρονικούς υπολογιστές μέσω των οποίων οι εγκαταστάσεις παραγωγής της αμμωνίας λειτουργούν αυτόματα: και εκεί προσπαθούν να αυξήσουν την παραγωγικότητα χωρίς καμία σκέψη για μείωση της εργάσιμης ημέρας. Σε εργοστάσια σαν αυτά είναι πολύ πιο εύκολο να δείξεις ότι το ενδιαφέρον του συστήματος είναι να χρησιμοποιεί την εργασία σαν μια μορφή πολιτικού ελέγχου πάνω στους εργάτες. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν πολύ λίγες χειροκίνητες λειτουργίες και πολύ μικρή ψυχολογική πίεση. Αυτό που απομένει είναι η φυσική παρουσία του εργάτη δίπλα στη μηχανή, η καπιταλιστική βία που θέλει τους ανθρώπους να εξαρτώνται από τις μηχανές, να γίνονται σκλάβοι τους.

Αλλά ποια είναι τα μέσα για να ξεφορτωθούμε όλα αυτά; Ο σκοπός είναι να τσακίσουμε τον μηχανισμό ελέγχου με τον οποίο το κεφάλαιο υποτάσσει τους εργάτες. Οι εργάτες είναι ενάντια στην κοινωνία συνολικά, διαφέρουν από όλους τους άλλους διότι η κοινωνία στην ολότητά της είναι δομημένη εναντίον τους και μάλιστα έχει τελειοποιηθεί σαν απάντηση στα κινήματα της εργατικής τάξης. Όπως έχουμε δει, ο αγώνας της εργατικής τάξης είναι στην πραγματικότητα η πιο σημαντική κινητήρια δύναμη για την καπιταλιστική ανάπτυξη. Σκεφτείτε τον γαλλικό Μάη όπου τα μικρά εργοστάσια μπήκαν σε κρίση: αυτή η κρίση συνέβαλε στην συγκεντροποίηση του κεφαλαίου και στην ανάπτυξη των μονοπωλίων. Σκεφτείτε την σοβιετική ένωση όπου η επανάσταση του 1917 επιτάχυνε τόσο πολύ την καπιταλιστική ανάπτυξη, που μια καθυστερημένη χώρα όπως η τσαρική ρωσία μπόρεσε να μετατραπεί σε μια από τις ισχυρότερες καπιταλιστικές χώρες του κόσμου. Έτσι, το κεφάλαιο είναι μια δύναμη που αναπαράγει τον εαυτό της ανεξάρτητα από την βούληση των ανεξάρτητων ατόμων. Επομένως, η κατάργηση του κεφαλαίου δεν σημαίνει την κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας αλλά την καταστροφή της ίδιας της σχέσης παραγωγής, σημαίνει την καταστροφή της ανάγκης για εργασία.

Κανείς δεν μπορεί να πει ποια συγκεκριμένα αποτελέσματα θα προκύψουν με αυτή την επανάσταση. Ακόμα λιγότερα μπορούν να ειπωθούν σαν απάντηση στο ερώτημα αυτών που ρωτούν με τι θέλουμε να αντικαταστήσουμε αυτό που θέλουμε να καταστρέψουμε. Δεν είναι αυτό το πρόβλημα. Σε καμία από τις μεγάλες επαναστάσεις της ιστορίας οι άνθρωποι δεν γνώριζαν από πριν με τι θα αντικαθιστούσαν

αυτό που ήταν έτοιμοι να γκρεμίσουν, γιατί στους επαναστατικούς καιρούς οι χαρακτήρες των ανθρώπων, οι σχέσεις μεταξύ των τάξεων, αλλάζουν τόσο ραγδαία που είναι αδύνατο να εδραιωθεί μια ιστορική υπόθεση.

Για να καταργήσουν τον καπιταλισμό, οι εργάτες θα πρέπει να αλλάξουν την ανθρώπινη ιστορία πολύ πιο βαθιά και ριζοσπαστικά από ότι την άλλαξε η γαλλική επανάσταση, επομένως είναι αδύνατον να προβλέψουμε τι θα ακολουθήσει μετά. Αντίθετα, αυτό που είναι σημαντικό τώρα είναι να δούμε πως μπορούμε να καταστρέψουμε το υπάρχον.

POTERE OPERAIO

Gli operai all'offensiva

FERRARA:

Η ιστορία της εργατικής επιτροπής του Porto Marghera

Η ομιλία του Italo Sbrogio στην παρουσίαση του εργατικού αρχείου "Augusto Finzi", Marghera, 9 Ιουνίου 2006.

Το 1952 εγκαταστάθηκε το πρώτο εργοστάσιο χημικών στο Porto Marghera, το τμήμα χλωριωμένης σόδας, το οποίο προβλεπόταν να αποτελέσει την ατμομηχανή για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου κύκλου παραγωγής που θα συμπεριλάμβανε και άλλα μέρη όπως: τετραχλωροαιθυλένιο, τριχλωροαιθυλένιο, χλωρίδιο του βινυλίου (από το οποίο προέρχεται, μέσω πολυμερισμού, το PVC).

Οι εργάτες προέρχονταν από την ύπαιθρο και ήταν αυτοδίδακτοι, σε αντίθεση με τα διοικητικά στελέχη τις εταιρείας, πολλά από τα οποία είχαν τις καταβολές τους στην φασιστική παράδοση.

Μεταξύ των εργατών υπήρχαν και μέλη του ΚΚΙ. Προσληφθέντες με την αποδοχή και την εγγύηση των παπάδων, οι κομμουνιστές ήταν επιμελείς εργάτες, άλλωστε το ΚΚΙ τους είχε μάθει πως ο καλός εργάτης είναι και καλός κομμουνιστής.

Δουλεύαμε με σκυμμένα τα κεφάλια, αλλά υπήρχε τεράστια θέληση για εξέγερση ενάντια σε όλη την ταλαιπωρία που υποφέραμε σε καθημερινή βάση.

Το 1958 η CGIL δεν υπήρχε στο εργοστάσιο. Πρωτοδημιουργήθηκε όταν μερικοί κομμουνιστές εργάτες μπήκαν υποψήφιοι για τα εργατικά συμβούλια και κέρδισαν την πλειοψηφία. Οι σύντροφοι αυτοί μετέπειτα σχημάτισαν την Potere Operaio. Τους ενίσχυσαν και σύντροφοι από τα τμήματα των γραφείων.

Το να δουλεύεις στο πετροχημικό ήταν στ' αλήθεια σκληρό, με τις επιδρομές των επιστατών και την επίβλεψη από την ασφάλεια του εργοστασίου. Αν σε κατήγγειλαν αυτοί για οποιονδήποτε λόγο τότε η τιμωρία ήταν άμεση. Η αντιμετώπιση από την εταιρία είχε ποικιλία, κυμαινόταν από απολύσεις μέχρι πατερναλιστικές νουθεσίες. Η συμπεριφορά αυτή σκόπευε στη διάσπαση της ενότητας των εργατών η οποία, παρόλα αυτά, ενισχυόταν.

Καινούργιες επαφές

Το 1964 μας πλησίασαν οι πρώτοι αποκαλούμενοι διανοούμενοι. Γνώρισα τον Toni Negri και τον Guido Bianchini οι οποίοι ήδη είχαν αποκτήσει επαφή με έναν κομμουνιστή εργάτη, τον σύντροφο Pistolato, ο οποίος ήταν υπεύθυνος ενός κύκλου που θεωρούνταν σαν ένα είδος λαϊκού πανεπιστημίου.

Τον αμέσως επόμενο καιρό γνώρισα τον Massimo Cacciari, τον Francesco Dal Co και άλλους συντρόφους.

Σε αυτά τα μαζέματα μαθαίναμε την πολιτική συμμετέχοντας όλοι ισότιμα στις δημόσιες συζητήσεις.

Από το ΚΚΙ και την συγκεντρωτική πολιτική του είχαμε συνηθίσει να υπακούμε σε εντολές και αυτό το είδος πολιτικής, που μας έφερνε στον ρόλο της πρωτοπορίας, ήταν πρωτόγνωρο για εμάς.

Το πρώτο μας φυλλάδιο

Το 1967 εμφανίστηκε το πρώτο φυλλάδιο της Potere Operaio στο Porto Marghera. Είχε θέμα τις εκλογές για τα εργατικά συμβούλια. Οι εργάτες ήδη μας έβλεπαν σαν μέλη της Potere Operaio και επανεκλεχτήκαμε με πλειοψηφία. Διανείμαμε στο εργοστάσιο την πρώτη πολιτική εφημερίδα της Potere Operaio τον Μάρτη του 1967 και τη δεύτερη τον Μάιο, με επισήμως υπεύθυνο τον Francesco Tolin.

Το περιεχόμενο αυτών των δύο πρώτων τευχών βασιζόταν σε ανταποκρίσεις, που οι πρωτοπορίες της εργατικής αυτονομίας είχαν συλλέξει από όλη την ιταλία.

Στο πετροχημικό του Porto Marghera ξέσπασε και το πρώτο κύμα καταστολής. Ο σύντροφος Bruno Massa μεταφέρθηκε, παρά τη θέληση του, στο Buzzi του Abruzzo (μια περιοχή της κεντρικής ιταλίας). Ο Augusto Finzi υπέστη εσωτερικές μεταφορές εντός του εργοστασίου αρκετές φορές. Αυτή η σκληρή επίθεση απλά μας έκανε δυνατότερους. Και εγώ μεταφέρθηκα σε ένα τμήμα για τιμωρημένους έτσι ώστε να με εμποδίσουν από την καθημερινή επαφή με τους συναδέλφους.

Ένας από τους πρώτους στόχους μας ήταν η μετατροπή των αγώνων που αφορούσαν στις υλικές μας ανάγκες σε μαζικούς αγώνες. Η ομάδα των εργατών που μοιράζονταν, τόσο οργανωτικά όσο και στο περιεχόμενο, τους ίδιους στόχους με εμάς προηγήθηκε του πρώτου εργοστασιακού συνεδρίου, τον Σεπτέμβρη του 1967 στα περίχωρα του Μέστρε. Υποστηρίξαμε την στρατηγική της Potere Operaio να παρεμβαίνει σε όλα τα εργοστάσια. Σαν μέλη των εργατικών συμβουλίων επιχειρηματολογήσαμε υπέρ της ισότητας μεταξύ χειρωνακτών εργατών και υπαλλήλων γραφείου.

1968: 5000 λίρες για όλους

Από τη φάση αυτή γεννήθηκε η πρώτη εργατική επιτροπή. Όταν τον Ιούνιο του 1968 τέθηκε για επαναδιαπραγμάτευση το bonus παραγωγικότητας, απαιτήσαμε 5000 λίρες για όλους. Οι εργάτες αντιλήφθηκαν τις εξισωτικές μας απαιτήσεις και

συμμετείχαν σε έναν σκληρό αγώνα που εξανάγκασε την διεύθυνση να δώσει 1000 λίρες σε όλους. Το υπόλοιπο ποσό θα πληρωνόταν σε όλους, αλλά παρέμεινε συνδεδεμένο με την αύξηση της παραγωγικότητας. Για να το πετύχουμε αυτό κάναμε αρκετές διαδηλώσεις και καταλάβαμε τον σταθμό τραίνων του Μέστρε.

Το θερμό φθινόπωρο

Το αποκαλούμενο *θερμό φθινόπωρο* έφερε εργάτες και φοιτητές πιο κοντά. Συμμετείχαμε σε κοινές συζητήσεις και κατεβαίναμε στο δρόμο μαζί. Τον Γενάρη του 1969 γυρίσαμε όλη την ιταλία κάνοντας προπαγάνδα για την επικύρωση της μισθολογικής σύμβασης. Επίσης προτείναμε τη δημιουργία επιτροπών βάσης σε όλα τα εργοστάσια με σκοπό την διεκδίκηση ελάχιστου εγγυημένου μισθού 120.000 λιρών (την εποχή εκείνη ο κατώτατος μισθός ήταν 55.000 λίρες), εβδομάδας 40 ωρών εργασίας με πληρωμένες 48 ώρες, διακοπές και ασφάλεια υγείας σε ίσα επίπεδα για όλους.

Τον Ιούνη του 1969, ως εργατική επιτροπή του Porto Marghera (λίγοι από εμάς ήταν μέλη της CGIL), παλέψαμε ενάντια στην υποχωρητικότητα του συνδικάτου και οργανώσαμε αγώνες στην παραγωγή που καμία σχέση δεν είχαν με τις απεργίες, που στην πραγματικότητα ήταν μικροενοχλήσεις, που πρότεινε το συνδικάτο ώστε να επηρεάσει την παραγωγή όσο το δυνατόν λιγότερο. Κατευθύναμε την προσοχή των εργατών στις "μισθολογικές ζώνες" (σε παλιότερες μισθολογικές συμβάσεις διαφορετικά μισθολογικά επίπεδα ορίζονταν για τις διάφορες περιοχές της Ιταλίας) και στη δυνατότητα να ενσωματωθεί το μπόνους παραγωγικότητας σαν 14ος μισθός για όλους. Επίσης στοχεύσαμε στο να αναδείξουμε της επικίνδυνες για την υγεία πολιτικές της Montedison. Η εταιρία χαρακτήριζε μόνο 7 τμήματα ως επικίνδυνα για την υγεία - μια προσαρμογή πάνω στα χαμηλότερα στάνταρντ από τότε που η Edison και η Montecatini συγχωνεύτηκαν και δημιούργησαν την Montedison.

Στο εργοστάσιο δεν παρουσιαζόμασταν ως ένα τέταρτο συνδικάτο, αλλά σαν μια αυτόνομη οργάνωση με σύνθημα *"λιγότερη δουλειά, μεγαλύτεροι μισθοί"*.

Τον Ιούλη του 1969, σαν εργατική επιτροπή του Porto Marghera, προτείναμε την επικέντρωση των αγώνων στην κατάργηση των υπεργολάβων, οι υπάλληλοι των οποίων δούλευαν κάτω υπό άθλιες συνθήκες, με καθημερινά εργατικά ατυχήματα και όλα αυτά επειδή τους θεωρούσαν εργάτες δεύτερης κατηγορίας. Όλοι οι εργάτες είναι εκμεταλλευόμενοι, αυτοί όμως που δουλεύουν για τους υπεργολάβους είναι διπλά, αφού δουλεύουν για 10 με 12 ώρες την ημέρα και πληρώνονται μόνο για 130 με 140 ώρες τον μήνα με μέσο ωρομίσθιο 280 με 300 λίρες την ώρα, ποσό που περιλάμβανε τα επιδόματα διακοπών, Χριστουγέννων και τα συναφή. Οι εργάτες αυτοί αποτέλεσαν έναν ακόμα λόγο για να παλέψουμε όλοι μαζί για 40ωρη εβδομάδα εργασίας, 36ωρη για όσους δουλεύουν σε βάρδιες, για ίσο χρόνο διακοπών, για ίση ασφάλεια υγείας και ίσες συντάξεις για όλους, χειρώνακτες και υπαλλήλους γραφείου.

Μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου του 1969 η CGIL διοργάνωσε το έβδομο περιφερειακό της συνέδριο. Στις δημόσιες συζητήσεις οι υποψήφιοί της έδειξαν να ανησυ-

χούν για την επανεκλογή των αντιπροσώπων της Potere Operaio στο πετροχημικό. Ο περιφερειακός γραμματέας του συνδικάτου μετάλλου, στον λόγο του, επισήμανε ότι το συνδικάτο δεν είχε στην ουσία τον ηγετικό ρόλο: *"Σε πολλές περιπτώσεις"* είπε *"δεν ήμασταν προετοιμασμένοι να δεχτούμε την πίεση των εργατών με τις αυθόρμητες οργανωτικές τους δομές"*.

Ο αποκλεισμός από το συνδικάτο

Σταδιακά η εργοστασιακή ομάδα της Potere Operaio αποκλείστηκε από την CGIL. Κατηγορηθήκαμε για ανυπακοή στην γραμμή. Απαντήσαμε ότι είχαν δίκιο, ήμασταν εκτός γραμμής, διότι εξ αρχής αγωνιζόμασταν ενάντια στην γραμμή της συνθηκολόγησης. Όλο και περισσότεροι εργάτες ακολουθούσαν την γραμμή μας: αν ένας εργάτης από το τμήμα CV5 (το τμήμα παραγωγής PVC) απολυόταν εξαιτίας λανθασμένων ισχυρισμών, το συνδικάτο προσπαθούσε για την επαναπρόσληψη του, δίχως όμως αποτέλεσμα. Ο εργάτης τότε απευθυνόταν σε εμάς ζητώντας βοήθεια. Εμείς τότε οργανώναμε μια απροειδοποίητη πικετοφορία στις 6 το πρωί και μπλοκάραμε το εργοστάσιο μέχρι ο εργάτης να επαναπροσληφθεί.

Τον Αύγουστο του 1969 το συνδικάτο διέταξε την διάλυση των εργατικών συμβουλίων και οργάνωσε επαναληπτικές εκλογές. Αποφασίσαμε να μην συμμετάσχουμε. Όταν έγινε η καταμέτρηση, πάνω από το 50% των ψηφοδελτίων ήταν λευκά.

Νοέμβρης 1969. Οι μισθολογικές απαιτήσεις από το συνδικάτο των εργατών στον χημικό τομέα ήταν θλιβερές: αύξηση 12.000 λιρών το μήνα, περιοδική αύξηση των επιδομάτων αρχαιότητας μεταξύ 3% και 5%, 40ωρο πενθήμερο και 15 ημέρες διακοπών το χρόνο. Σαν προσθήκη στα προηγούμενα αιτήματα το συνδικάτο απαιτούσε μια κλιμακωτή επιπλέον πληρωμή για τις επικίνδυνες για την υγεία δουλειές (εννοώντας ότι όσο πιο ανθυγιεινή είναι μια δουλειά τόσο μεγαλύτερος να είναι και ο μισθός). Στις συνελεύσεις, η εργατική επιτροπή του πετροχημικού και άλλες ομάδες αρνήθηκαν εξ ολοκλήρου τις απαιτήσεις αυτές. Στη φάση αυτή η εργατική επιτροπή του πετροχημικού, η επιτροπή βάσης της Montedison στη Φερράρα και η επιτροπή εργατών - φοιτητών της Montedison στη Μάντουα ένωσαν τις δυνάμεις τους και αγωνίστηκαν για τους παρακάτω κοινούς στόχους: ίσες αυξήσεις στους μισθούς για όλους, κανείς δεν πρέπει να έχει μισθό κάτω από τις 120.000 λίρες τον μήνα, 40ωρη εβδομάδα εργασίας για όσους έχουν κανονικά ωράρια και 36ωρη για όσους δουλεύουν σε βάρδιες. Τα θέλαμε όλα και τα θέλαμε αμέσως. Εξαιτίας της ανεργίας, της τεχνολογικής ανάπτυξης, της ανθυγιεινής εργασίας και επειδή λίγο πολύ το εργοστάσιο ήταν σαν φυλακή, θέλαμε να περνάμε όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο σ' αυτό.

Η κεντρικότητα του μισθού

Για αυτούς τους λόγος ο μισθός αποτέλεσε το κεντρικό ζήτημα. Αν ο μισθός ήταν χαμηλός, η μείωση των ωρών εργασίας δεν θα είχε ιδιαίτερη αξία. Αν μας έλειπαν

τα χρήματα θα ήμασταν αναγκασμένοι να κάνουμε υπερωρίες και η μείωση του εργάσιμου χρόνου δεν θα ήταν τίποτε άλλο παρά μια μπλόφα. Συνεπώς απαιτούσαμε ακόμα να ξεκινήσουν αμέσως ίσες ημέρες άδειας, ίση ασφάλιση υγείας και ίσες αυξήσεις στους μισθούς, σύμφωνα με την αρχαιότητα, για τους χειρώνακτες και για τους υπαλλήλους των γραφείων.

Στο τέλος του 1969 οι υπάλληλοι του Chatillon, στο Porto Marghera ανακοίνωσαν τις απαιτήσεις τους για την συλλογική σύμβαση που ήταν παρόμοιες με τις δικές μας: από την μείωση του εργάσιμου χρόνου μέχρι τις ίσες αυξήσεις στους μισθούς για όλους. Τα αφεντικά απάντησαν με ανοιχτές απειλές. Άμεσα διανείμαμε ένα φυλλάδιο στο πετροχημικό, υποστηρίζοντας ότι μας αφορά άμεσα η υποστήριξη των εργατών του Chatillon με αποτελεσματικές μορφές αγώνα, εννοώντας τις κυλιόμενες ανά τμήμα απεργίες με τις οποίες ήμασταν ήδη εξοικειωμένοι.

Ο αγώνας γινόταν όλο και πιο σκληρός και μειώσαμε το προσωπικό ασφάλειας από τα 125 στα 32 άτομα, γεγονός που σήμαινε το ουσιαστικό πάγωμα της παραγωγής αντί για την διατήρησή της στο ελάχιστο δυνατό. Η πολιτική επιρροή της Potere Operaio στο πετροχημικό γινόταν όλο και περισσότερο συγκεκριμένη, όλο και περισσότερο οργανωμένη. Στις 10 Οκτώβρη του 1969 οι εργάτες κατέλαβαν την Fiat στο Τορίνο και υπήρξαν συγκρούσεις εντός του εργοστασίου πάνω στο κυνήγι των απεργοσπαστών. Σαν Potere Operaio χαιρετίσαμε την κατάληψη: δεν πρέπει να υποστούμε μειώσεις μισθών εξαιτίας των παραδοσιακών απεργιών. Έχουμε τη δύναμη να γονατίσουμε τα αφεντικά, αρκεί να την χρησιμοποιήσουμε. Το σύνθημα μας ήταν: *"Ενωμένοι με τους εργάτες της Fiat θα γονατίσουμε τα αφεντικά"*.

Το συνδικάτο των συμβουλίων

Ο ρεφορμισμός του ΚΚΙ αναπτυσσόταν ταχύτατα. Η CGIL αποτελούσε τον ιμάντα μεταβίβασης του κόμματος στην προσπάθειά του να ανακτήσει το πάνω χέρι στη διαδικασία της οργάνωσης των εργατών. Οι εσωτερικές επιτροπές είχαν στην ουσία ξεπεραστεί, έτσι μια νέα μορφή αντιπροσώπευσης εμφανίστηκε στα εργοστάσια, βασισμένη σε μια επίπλαστη αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Οι αντιπρόσωποι του πρώτου τμήματος εκλέχτηκαν απευθείας από τη βάση και ήταν δυνατό να ψηφίσει κάποιος υποψηφίους εκτός του συνδικάτου. Αυτό υποτίθεται ότι θα τους έκανε να φανούν αξιόπιστοι στα μάτια μας. Πρέπει να παραδεχτούμε ότι με τα εργοστασιακά συμβούλια τα κατάφεραν εν μέρει.

Εμείς σαν πρωτοπορία μπροστά σε όλα αυτά, στρωθήκαμε στην δουλειά και υποστηρίξαμε πως η εργοστασιακή παρέμβαση πρέπει να μεταφερθεί και έξω, στα κοινωνικά ζητήματα, ανοίγοντας το θέμα της αύξησης του κόστους διαβίωσης. Μερικοί από εμάς διαφώνησαν στο να μπει σε δεύτερη μοίρα η παρέμβαση, οι απαιτήσεις και η αντιπροσώπευση που αφορούσαν το εργοστάσιο. Κάναμε μια γενική συζήτηση και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι τα εργοστασιακά συμβούλια δεν ήταν αυτό για το οποίο προορίζονταν να είναι. Μερικοί σύντροφοι από την Potere Operaio εκλέχτηκαν ούτως ή άλλως, ακόμα και στο διοικητικό συμβούλιο του εργοστασιακού συμβουλίου, επειδή οι ίδιοι οι εργάτες το ήθελαν. Γεγονός αρκετά δύσκολο να επιτευχθεί εξαιτίας της σκληρής αντίστασης του συνδικάτου. Πολλοί από

εμάς αντιλήφθηκαν τους καινούριους αυτούς αντιπροσωπευτικούς θεσμούς σαν μια ακόμη πρόκληση, παρόμοια με την διαδικασία της εμφάνισης μας μέσα από τις εσωτερικές επιτροπές.

Ενώνοντας τους εργοστασιακούς με τους κοινωνικούς αγώνες

Ας μιλήσουμε για τους κοινωνικούς αγώνες. Καλέσαμε για αυτομείωση των εισιτηρίων στις μεταφορές, του ενοικίου, του αερίου, του ηλεκτρικού ρεύματος και της τιμής των τροφίμων. Καταφέραμε να επιτευχθούν όλα αυτά στο πετροχημικό και μάλιστα καταφέραμε να σύρουμε και το συνδικάτο στην ιστορία αυτή. Η πρακτική της αυτομείωσης στη συνέχεια επεκτάθηκε στις γειτονιές συμπεριλαμβανομένης και της πόλης της Βενετίας. Οι άνθρωποι μείωναν τις τιμές των ενοικίων, κα-

ταλάμβαναν τα άδεια σπίτια, πλήρωναν λιγότερο για την διατροφή τους. Οργανώσαμε όλα αυτά εγκαθιστώντας τοπικές επιτροπές σε διάφορα μέρη της πόλης. Καταφέραμε μάλιστα να οργανώσουμε μια απεργία αγορών που ανάγκασε ορισμένα σουπερμάρκετ να μειώσουν τις τιμές σε βασικά είδη διατροφής. Οι επιτροπές αυτομείωσης εξαπλώθηκαν μέχρι την Τσιόγγια, όπου περίπου 2.500 οικογένειες μείωσαν τους λογαριασμούς τους. Στην περιοχή της Βενετίας περίπου 15.000 οικογένειες έλαβαν μέρος.

Η επιτροπή οργάνωσε μια μεγάλη διαδήλωση για την αυτομείωση, που ξεκίνησε από το Μέστρε, κατευθυνόμενη στην Piazza Feretto, όπου ανάψαμε μια τεράστια φωτιά και κάψαμε όλους τους λογαριασμούς του ηλεκτρικού που είχαμε προηγουμένως μειώσει. Μετά από πανεθνικές διαμαρτυρίες τεσσάρων μηνών η κυβέρνηση και τα συνδικάτα υπέγραψαν συμφωνία μείωσης του ηλεκτρικού ρεύματος. Όσοι συμμετείχαν στην επιτροπή είπαν ότι τόσο στενός δεσμός μεταξύ του εργοστασίου και της πόλης δεν είχε υπάρξει ποτέ.

Η δουλειά στο εργοστάσιο αρρωσταίνει

Ας μιλήσουμε για την δεκαετία του '70. Η επιδείνωση της υγείας στο εργοστάσιο και στην καθημερινή ζωή γινόταν όλα και χειρότερη, ανυπόφορη θα έλεγα. Τα συνδικάτα σιωπούσαν πάνω στο τι πρέπει να γίνει για αυτό. Ατυχήματα και οξείες δηλητηριάσεις συνέβαιναν κάθε μέρα. Η Potere Operaio ήταν ενήμερη για το πρόβλημα και σήκωσε τη διαμαρτυρία των εργατών. Οι εργάτες δεν πάνε στο εργοστάσιο για να διεξάγουν έρευνες αλλά επειδή είναι αναγκασμένοι να το κάνουν. Η δουλεία δεν είναι τρόπος ζωής αλλά η αναγκαιότητα να πουλάει κανείς τον εαυτό του ώστε να μπορεί να ζήσει. Και είναι αυτός ο αγώνας ενάντια στην εργασία, ενάντια στην ανάγκη να πουλά κανείς τον εαυτό του, που επιτίθεται σε όλους τους κανόνες αυτής της κοινωνίας. Παλέψαμε ενάντια στους κινδύνους για την υγεία μέσα από τον αγώνα για λιγότερη δουλειά, για να μην είμαστε αναγκασμένοι να πεθάνουμε από δηλητηρίαση εξαιτίας της δουλειάς. Είναι καταστροφικό για την υγεία να ξυπνάς κάθε πρωί για την δουλειά, να ακολουθείς τον ρυθμό και τις κινήσεις της παραγωγής, να δουλεύεις με βάρδιες, να φέρνεις στο σπίτι ένα μισθό που σε αναγκάζει να πας στο εργοστάσιο και την επόμενη μέρα… όλα αυτά καταστρέφουν την υγεία σου.

Απεργίες ξεπήδησαν ενάντια στην επιβάρυνση της υγείας, κάποιες μάλιστα ήταν και σκληρές. Οι εργάτες ξεπέρασαν την απουσία του συνδικάτου, το οποίο ήταν ικανοποιημένο απλώς και μόνο από το γεγονός πως κάθε εργάτης είχε τώρα κάρτα υγείας. Εκτός από την Potere Operaio, η Lotta Continua και άλλες ομάδες έδρασαν ενάντια στην απάθεια του συνδικάτου και των αριστερών κομμάτων. Το σύνθημά μας ήταν: κλείσιμο του εργοστασίου, με την Montedison να πληρώνει κανονικά τους μισθούς για όσο είναι κλειστό, επανασχεδίασή του ώστε να μην είναι επιβλαβές για την υγεία και άνοιγμα του ξανά. Ο αγώνας έγινε "αιματηρός", έφτασε μάλιστα σε σημείο να σταματήσει σχεδόν όλο το εργοστάσιο, συμπεριλαμβανομένων των χημικών εγκαταστάσεων, για τις οποίες η Montedison πάντα υποστήριζε πως δεν μπορούν να κλείσουν χωρίς αυτό να προκαλέσει την καταστροφή τους.

Στο σημείο αυτό καλεστήκαμε από τις αρχές υγιεινής και ασφάλειας. Αφού οι αρχές άκουσαν όλες τις μεριές και κατάλαβαν ότι δεκάδες δηλητηριασμένων εργατών έπρεπε να σταλθούν στο νοσοκομείο εξαιτίας της καθημερινής διαρροής αερίου, αποφασίστηκε ότι από και πέρα όλοι οι εργάτες στο Porto Marghera πρέπει να φοράνε μάσκα αερίων. Η απόφαση αυτή έδωσε το έναυσμα για μεγάλες διαφωνίες. Το συνδικάτο προσπάθησε να φανεί περισσότερο αριστερό από εμάς και υπέδειξε ότι αυτό το μέτρο έπρεπε να ισχύει όχι μόνο για το Porto Marghera άλλα και για τις γειτονικές περιοχές. Κατάφεραν στ' αλήθεια να αυτο-γελοιοποιηθούν: στα μέσα της απεργίας οργανώσαμε μια σταύρωση στην πλατεία μπροστά από την πύλη 3 του πετροχημικού. Σηκώσαμε ένα σταυρό τεσσάρων μέτρων και καρφώσαμε πάνω του μια μαριονέτα που φορούσε μάσκα αερίων, συμβολίζοντας τον Χριστό. Βάλαμε και ένα ταμπλό που έγραφε: *"Η Montedison σου επιτρέπει να πεθάνεις μια άλλη φορά".*

Απαιτήσαμε από την εταιρία να μάθει τον λόγο που προκαλεί καταστροφές στην υγεία και να τον εξαφανίσει κλείνοντας το εργοστάσιο και το τμήμα, ενώ θα συνέχιζε να πληρώνει τους μισθούς, και μετά από κάποιο καιρό να το ξανάνοιγε.

Η απεργία κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για την συλλογική σύμβαση συμπεριελάμβανε διαδηλώσεις στο εσωτερικό του εργοστασίου, αντιγράφοντας με αυτό τον τρόπο τις διαδηλώσεις στη Fiat Mirafiori, οι οποίες για μας υπήρξαν θρυλικές. Αποτελούσαν μια μορφή αγώνα που εξέφραζε την ενότητα όλων των εργατών. Οι εσωτερικές διαδηλώσεις όταν διαπνέονταν από ισχυρά κίνητρα και αγριάδα ήταν επιτυχημένες, σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση ήταν καλύτερα να μην τις σκέφτεσαι καν. Για όσο καιρό η επιτροπή είχε ένα δίκτυο μέσα στο εργοστάσιο μπορούσαμε να οργανώνουμε τις διαδηλώσεις αυτές και ακόμα να εξαναγκάζουμε το συνδικάτο να τις υποστηρίζει. Κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων μπορούσαμε να ξετρυπώνουμε και όποιους (λίγους) εργάτες προσπαθούσαν να την σκαπουλάρουν. Αργότερα στην καντίνα του εργοστασίου διώχναμε τους εργάτες αυτούς χτυπώντας τα πιάτα μας, γεγονός που δεν το ανεχόσουν και πολύ εύκολα ψυχολογικά. Για να μην υποστούν αυτή την μεταχείριση πολλοί επίδοξοι απεργοσπάστες συμμετείχαν στην απεργία.

Η συνεργασία με το Il Manifesto

Στα 1970 - 71 η Potere Operaio και το Il Manifesto σχημάτισαν την Πολιτική Επιτροπή στο Porto Marghera η οποία και διήρκησε μόνο για λίγους μήνες. Γνωστοποιήσαμε στον κόσμο τον σχηματισμό της με προκηρύξεις και ένα συνέδριο που νομίζω ότι έλαβε χώρα στο τμήμα της αρχιτεκτονικής σχολής στο πανεπιστήμιο της Βενετίας. Έχω την εντύπωση πως το Il Manifesto έψαχνε συμμάχους για να βοηθήσουν στη διανομή της καθημερινής εφημερίδας της οργάνωσης στο Veneto. Στο Marghera οι Πολιτικές Επιτροπές σχηματίστηκαν από μερικούς συντρόφους που είχαν αποχωρήσει από το ΚΚΙ, πολλοί λίγοι εργάτες συμμετείχαν όμως σε αυτές. Εμείς ήμασταν πιο κοντά στη Lotta Continua παρά στο Il Manifesto.

Η ανασυγκρότηση του συνδικάτου

Στις αρχές της δεκαετίας του '70 οι πολιτικές του συνδικάτου αφορούσαν τους "δομικούς ανασχηματισμούς". Μετά από την φορολογική μεταρρύθμιση ο μισθολογικός φόρος αφαιρούνταν απευθείας από τον μισθό, ο εργοδότης δηλαδή μετατράπηκε σε εισπράκτορα του κράτους. Η μεταρρύθμιση εισήγαγε τον φόρο προστιθέμενης αξίας IVA, αντικαθιστώντας τον παλιό φόρο πωλήσεων IGE οδηγώντας τις τιμές στα ύψη. Έπειτα ήρθε και η μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας που μετέτρεπε τους γιατρούς των εταιριών και τους δικαστές σε πολέμιους ενάντια στις απουσίες των εργατών από τη δουλειά. Αντιληφθήκαμε αυτές τις μεταρρυθμίσεις σαν μια προσπάθεια αποπροσανατολισμού των εργατών. Θέλαμε να οικοδομήσουμε μια εναλλακτική απέναντι στην πολιτική γραμμή του συνδικάτου που θα αφορούσε τόσο στις μορφές των αγώνων όσο και στους σκοπούς αυτών. Οι εναλλακτικές μας ήταν απαιτήσεις για μεγαλύτερες αυξήσεις στους μισθούς, για ελάττωση των μισθολογικών κατηγοριών και για αυτόματες προαγωγές. Ενάντια στις βλάβες της υγείας είχαμε ένα ακριβές αίτημα και έναν μαζικό αγώνα: κλείσιμο των επικινδύνων τμημάτων - επανασχεδίαση τους χωρίς διακοπή της καταβολής μισθών στους εργάτες - και μετά επαναλειτουργία τους. Σε ατομικό επίπεδο κάναμε χρήση της αποχής. Ενάντια στις αυξήσεις των τιμών προτείναμε την επανοικειοποίηση (συλλογικές απαλλοτριώσεις: συχνά αναφερόμενα και ως προλεταριακά ψώνια), την μείωση των ενοικίων για τα σπίτια και την μείωση των λογαριασμών του ηλεκτρικού. Επίσης προτείναμε σκληρότερες μορφές αγώνα στο εργοστάσιο: απεργίες δηλαδή που θα σταματούσαν πραγματικά την παραγωγή.

Ένα δίκτυο επιτροπών βάσης

Το 1972 εντείναμε τις επαφές μας με άλλες οργανώσεις βάσης που δεν ήταν συνδεδεμένες με πολιτικές οργανώσεις ή που είχαν σιχαθεί να αποτελούν την "μαζική οργάνωσή" τους. Οι ομάδες αυτές είχαν βάσεις στο Μιλάνο (στην Alfa, στην Pirelli και στην Siemens), στη Ρώμη (στην Πολυκλινική, στην ENEL), στη Νάπολη (Uscri) και σε άλλα εργοστάσια. Μαζί εκδώσαμε μερικά τεύχη του περιοδικού Il Bolletino degli organism autonomi operai (δελτίο των αυτόνομων εργατικών οργανώσεων).

Στα τέλη του 1972, η επιτροπή κατάφερε να ανατρέψει την συλλογική σύμβαση για την χημική βιομηχανία στις επιχειρησιακές συνελεύσεις του πετροχημικό και του Chatillon. Ωθούμενη από την επιτυχία αυτή και με οδηγό τη θέληση για ανεξάρτητη οργάνωση, ιδρύθηκε η Assemblea Autonoma di Porto Marghera (Αυτόνομη Συνέλευση του Porto Marghera). Τον πυρήνα της αποτέλεσαν εργάτες από την επιτροπή, από την Lotta Continua, εργάτες από το πετροχημικό και το Chatillon που είχαν εγκαταλείψει το συνδικάτο και εργάτες μετάλλου από το Amni και Dimm. Η Συνέλευση σχηματίστηκε βασισμένη στους ιστορικούς σκοπούς της επιτροπής: μείωση της εργάσιμης εβδομάδας στις 36 ώρες χωρίς μείωση των μισθών επειδή οι νέες μηχανές αύξαναν την εξουσία της νεκρής εργασίας πάνω στους ερ-

γάτες, μισθολογικές κατηγορίες βασισμένες στην αρχαιότητα και όχι στα τυπικά προσόντα επειδή τα προσόντα που απαιτούσαν τα αφεντικά μπορούσαν να αποκτηθούν μετά από μερικά χρόνια δουλειάς στο εργοστάσιο, άρνηση εργασίας σε ορισμένα τμήματα που ήταν επιβλαβή για την υγεία μας σαν τον πιο άμεσο τρόπο αποφυγής των επιβλαβών συνεπειών, απόλυτη ισότητα μεταξύ χειρωνακτών και υπαλλήλων γραφείου έτσι ώστε να μπορούμε να αγωνιζόμαστε μαζί αποτελεσματικά. Η άλλη κεντρική γραμμή της παρέμβασής μας ήταν η θέληση για την εξαγωγή ζητημάτων από το εργοστάσιο στη γειτονιά: τιμές, νοίκια, ηλεκτρικό, η αυτομείωση των λογαριασμών ως επανοικειοποίηση του μισθού. Η πρωταρχική μας πρόθεση ήταν η οργάνωση στη βάση και έξω από το συνδικάτο. Η Αυτόνομη Συνέλευση στόχευε στην εγκαθίδρυση επιτροπών ανά τμήμα σα δίκτυο οργανισμών μέσα στο εργοστάσιο. Ασκούσαμε κριτική στις πολιτικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένης και της Potere Operaio, για φυγή προς τα εμπρός.

Ενάντια στην φυγή προς τα εμπρός

Τον Μάιο του 1973 έγινε το συνέδριο της Rosolina. Μέχρι τότε οι διαφορετικές τάσεις και οι τοπικές οργανώσεις της Potere Operaio είχαν πολύ λίγα κοινά μεταξύ τους. Εμείς από το Porto Marghera πήγαμε στο συνέδριο αποφασισμένοι να μιλήσουμε για τη δικιά μας δράση, που ήταν να αναδείξουμε όλες τις εργοστασιακές επιτροπές που διαρκώς οργανώνονταν έξω από τις πολιτικές ομάδες και είχαν αιτήματα πέρα από αυτά του συνδικάτου και ήθελαν να οργανωθούν και να συνεργαστούν ακριβώς όπως εμείς. Δεν υπήρχε κανένα περιθώριο για το "κόμμα της εξέ-

γερσης" και για τις τάσεις φυγής προς μια στρατιωτικοποίηση της σύγκρουσης. Πιστεύαμε πως ήταν σωστό να μιλάμε για τον κοινωνικό εργάτη αντί για τον εργάτη μάζα, αλλά διαφωνούσαμε εντελώς όταν φτάσαμε να συζητάμε για το πώς να οργανώσουμε τον κοινωνικό εργάτη και εμάς. Εκείνο τον καιρό ήμασταν απόλυτα αυστηροί. Μόνο άνθρωποι που δούλευαν οι ίδιοι στο εργοστάσιο και όχι "εξωτερικοί" επιτρεπόταν να μιλάνε στο όνομα της Αυτόνομης Συνέλευσης. Θέλαμε να γυρίσουμε πίσω στα βασικά και να επιστρέψουμε στους καιρούς που η πρωτοπορία μιας οργάνωσης σχηματιζόταν από τους ανθρώπους που με υλική έννοια έδιναν τις μάχες στα σχολεία και στα εργοστάσια και όχι από αυτούς που μόνο καθοδηγούσαν. Θέλαμε να διαχωριστούμε με την τάση της αντιπροσώπευσης όπου η ανεξάρτητη πρωτοπορία δημιουργεί γεγονότα και έπειτα η οργάνωση αγωνίζεται για λογαριασμό της ηγεσίας.

Μέχρι το 1974 η εργατική επιτροπή και μετέπειτα η Αυτόνομη Συνέλευση χρησιμοποιούσε τα περιοδικά Potere Operaio del Lunedi και αργότερα το Rosso. Τα χρησιμοποιούσαμε για να στηρίξουμε και να γενικεύσουμε τις αναλύσεις μας και για να επικοινωνούμε με άλλες ομάδες. Έπειτα αρχίσαμε να εκδίδουμε ένα μικρό τεύχος, περίπου 30 σελίδων, το Lavoro Zero. Η συγγραφή, η έκδοση και η διανομή του ήταν όλα δική μας δουλειά. Ήταν η απάντηση μας σε διάφορες ανάγκες και ήταν στην υπηρεσία διάφορων στόχων με κυριότερο αυτόν της οργάνωσης. Θέλαμε να δημιουργήσουμε ένα σημείο αναφοράς και μια συγκεκριμένη ενοποίηση των αγώνων στα διάφορα τμήματα, οι οποίοι είχαν πυκνώσει και οργανώνονταν από εμάς. Μια εργοστασιακή εφημερίδα ικανή να εκφράζει και να συνδυάζει το ενδιαφέρον όλων των εργατών, εκδίδοντας όχι μόνο προκηρύξεις από τους αγώνες αλλά και μια γενική ανάλυση της κατάστασης. Για εμάς αυτό το επίπεδο πολιτικής δράσης αποτελούσε το "Κόμμα": από τον αγώνα στο εργοστασιακό τμήμα στη γενική ανάλυση της κατάστασης, με σκοπό τον συνδυασμό του οικονομικού με το πολιτικό. Στο επίπεδο αυτό συνεισφέραμε ό,τι μπορούσαμε. Στα υπόλοιπα επίπεδα ωστόσο προχωρούσαμε παράλληλα με τα πράγματα, παραμένοντας παθητικοί, ή διαφωνούσαμε απόλυτα.

Στα χρόνια αυτά το κόστος ζωής αυξανόταν με ρυθμούς 15% - 16% το χρόνο, παρόλο που τα επιδόματα για την αύξηση πληθωρισμού μετρίαζαν κάπως τις επιπτώσεις. Τα αφεντικά ισχυρίζονταν ότι ο πληθωρισμός προκαλούταν από τα επιδόματα και πολλοί ρεφορμιστές (πολιτικά κόμματα και άλλοι) συμφωνούσαν με την άποψη αυτή. Τότε τα επιδόματα για τον πληθωρισμό υπολογίζονταν στη βάση των μισθολογικών κατηγοριών, έτσι ώστε όσοι έβγαζαν λίγα χρήματα, έπαιρναν και μικρά επιδόματα. Μας είπαν επίσης και το παραμύθι πως δεν πρέπει να απατούμε υψηλότερους μισθούς γιατί ο πληθωρισμός θα τους απορροφούσε ούτως ή άλλως. Σκεφτήκαμε ότι θα έπρεπε να παρεμβαίνουμε και εκτός των εργοστασίων έτσι ώστε να ακουστούν οι απόψεις μας.

Μερικές συντρόφισσες και γυναίκες από προλεταριακές περιοχές του Μέστρε προσπάθησαν να συνδυάσουν των αγώνα αυτόν με το αίτημα για οικιακό μισθό.

Κατά τα επόμενα χρόνια, η επιτροπή για τον αγώνα ενάντια στις αυξήσεις των τιμών οργάνωσε την αυτομείωση του ενοικίου και τις καταλήψεις σπιτιών. Αυτοί ήμασταν εμείς!

Το τέλος

Το 1976 το πολιτικό κλίμα ήταν απαίσιο. Μεταξύ του ιστορικού συμβιβασμού και της πολιτικής των θυσιών, το ΚΚΙ υπό την ηγεσία του Berlinguer είχε χάσει τον δρόμο του τελείως. Το συνδικάτο με τους ηγέτες του Lama, Carniti και Benvenuto μετατράπηκε σε ιμάντα μεταβίβασης για μια υπεύθυνη πολιτική μπροστά σε μια εκτεταμένη οικονομική κρίση. Μέσα στα εργοστάσια ενίσχυσαν την πολιτική των θυσιών που εγκαινιάστηκε στην EUR (μέρος της Ρώμης όπου είχε συγκληθεί το συνέδριο του συνδικάτου) υπογράφοντας ασφυκτικές συμφωνίες με σκοπό να συγκρατήσουν το μισθολογικό κόστος και να αυξήσουν την παραγωγικότητα. Το ξεπούλημα των εργατών γινόταν όλο και χειρότερο. Ο διαχωρισμός μεταξύ "περιστασιακών" και "μόνιμων" εργαζόμενων απέδιδε καρπούς. Δεν κατορθώσαμε να οργανώσουμε αγώνες με μια ελπιδοφόρα πολιτική προοπτική από εδώ και στο εξής.

Στα τέλη του 1976 ψηφίστηκε ο νόμος για το πάγωμα των επιδομάτων του πληθωρισμού. Τον Γενάρη του 1977 οι εργοδοτικές ενώσεις και τα συνδικάτα υπέγραψαν μια συμφωνία στην οποία συμφωνήθηκαν ρητά μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

- Κατάργηση των αυτόματων επιδομάτων για τον πληθωρισμό·
- Κατάργηση επτά ετήσιων αργιών·
- Το δικαίωμα της μεταφοράς και της εγκατάστασης των εργατών σε άλλο πόστο μέσα στο εργοστάσιο με αλλαγές στις βάρδιες και υπερωρίες·
- Μέτρα κατά των αδικαιολόγητων απουσιών από την εργασία.

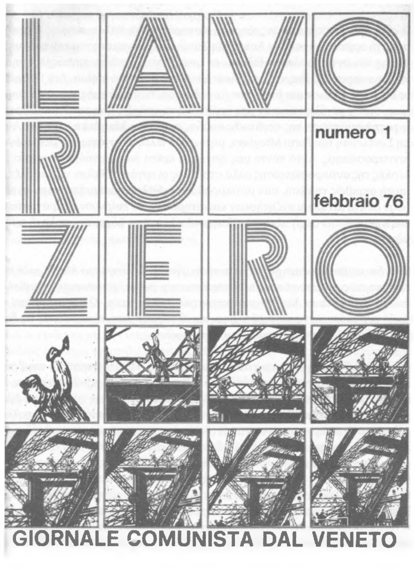
Επί προσθέτως υπήρξε αναβάθμιση της κρατικής καταστολής (ο νόμος Cossiga επεξέτεινε την προφυλάκιση πριν τη δίκη σε εννιά χρόνια), το θεώρημα του Calogero, η συνεργασία του ΚΚΙ, οι οργανωμένες σφαγές του κράτους...

Το Σάββατο της 7ης Απρίλη του 1979 ο Calogero, δημόσιος κατήγορος της Πάντοβα, επιτέθηκε με μια αστραπιαία κίνηση: ντουζίνες ανθρώπων στο Μιλάνο, στην Πάντοβα και στη Ρώμη, όλοι πρώην μέλη της Potere Operaio και νυν στρατευμένοι στην οργανωμένη εργατική αυτονομία, συνελήφθησαν. Την Δευτέρα 9 Απρίλη ο τίτλος της Controlavoro έγραφε: *"Η προεκλογική εκστρατεία άρχισε"*, οι εκλογές προορίζονταν για τον Μάιο. Οι συζητήσεις που αφορούσαν στις συλλήψεις αντιμετώπιζαν το ζήτημα του πως πρέπει να αντιδράσουμε. Αποφασίσαμε να λάβουμε μέρος στην καμπάνια πληροφόρησης για την 7η Απρίλη ιδρύοντας μια από τις πολλές επιτροπές 7ης Απρίλη και να συνεχίσουμε με την πολιτική μας δουλειά.

Στις 21 Δεκέμβρη του 1979 ακολούθησε το επόμενο κύμα καταστολής, με συλλήψεις στο Μιλάνο, στην Πάντοβα, στην Ρώμη και στη Βενετία. Αυτή τη φορά μας επηρέασαν άμεσα, ο Augusto Finzi και άλλοι σύντροφοι συνελήφθησαν. Στις 24 Γενάρη ήρθε και το τρίτο χτύπημα, με συλλήψεις στο Μιλάνο, στη Νοβάρα, στο Κόμο, στη Γένοβα και στη Βενετία, μεταξύ αυτών και σύντροφός μας Gianni Sbrogio. Στις 29 Γενάρη οι Ερυθρές Ταξιαρχίες σκότωσαν τον υποδιευθυντή του πετροχημικού και ολόκληρος ο τύπος συνέδεσε τις συλλήψεις μας με την δολοφονία. Η ίδια σύνδεση έγινε μερικούς μήνες αργότερα όταν οι Ερυθρές Ταξιαρχίες σκότωσαν το αρχηγό της αντιτρομοκρατικής στη Βενετία. Τα μήντια συνέχισαν τη δημόσια δίκη εναντίον μας: τα έντυπα Controlavoro, Lavoro Zero και η εκδοτική κολλεκτίβα COM2 κατηγορήθηκαν ως οι καθοδηγητές πίσω από τις δολοφονίες, και οι συλληφθέντες σύντροφοι παρουσιάστηκαν ως τρομοκράτες.

Ο κύκλος έκλεισε. Εγκλωβιστήκαμε μεταξύ των ένοπλων ομάδων και της κρατικής καταστολής. Δεν υπήρχε πια χώρος για τον αυτόνομο αγώνα της εργατικής τάξης.

Ωστόσο θα μπορούσε να υπάρξει ένα διαφορετικό τέλος για μια ιστορία που είχε ξεκινήσει χρόνια πριν. Σε πείσμα όλων των ατομικών και συλλογικών προσπαθειών να τον θέσουν εκτός ιστορικού πλαισίου, ο εργάτης-μάζα (ανειδίκευτος, χωρίς ριζώματα, δίχως σεβασμό, υπεύθυνος για τον αποπροσανατολισμό των αριστερών κομμάτων και των πολιτικών τους μοντέλων) αποτέλεσε την οδηγήτρια δύναμη πίσω από την συγκρότηση ενός μεγαλειώδους κύκλου αγώνων για μια διαφορετική ζωή στα εργοστάσια και στην κοινωνία.

“Οι εργάτες πρέπει να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους”

Απόσπασμα από μια συνέντευξη με τον Gianni Sbrogio για την πολιτική της αντιπροσώπευσης και το εγχείρημα εφαρμογής της άρνησης της εργασίας μέσα στο εργοστάσιο.

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα αποσπάσματα στη συνέντευξη με τον Augusto Finzi αφορά στην προσπάθειά σας να αυτοοργανωθείτε χωρίς κάποιο πολιτικό μανδύα...

Αυτή υπήρξε μια εμμονή μας εξαρχής. Καταφέραμε να βάλουμε την ιδέα αυτή σε εφαρμογή οργανώνοντας την Αυτόνομη Συνέλευση. Είχαμε πάντα την εμμονή της άρνησης των αντιπροσώπων. Θέλαμε οι εργάτες να αρνηθούν την εκχώρηση των ευθυνών τους σε άλλους, στο συνδικάτο και στο πολιτικό κόμμα. Δεν θέλαμε να τους εκχωρήσουμε σε μια δομή που ήταν διαφορετική από εμάς. Αυτή ήταν η θέση μας, έτσι η μεγάλη πολιτική μας έγνοια πάντα υπήρξε, είτε σαν Potere Operaio όπως στην περίπτωση της εργατικής ομάδας του Porto Marghera, είτε σαν Αυτόνομη Συνέλευση του Porto Marghera, μήπως στο τέλος οι εργάτες μας μετατρέψουν σε αντιπροσώπους. Αυτό πάντα μας έριχνε σε κρίση διότι αρνούμασταν αυτές τις πολιτικές της αντιπροσώπευσης αλλά στο τέλος οι εργάτες ήθελαν να μας βλέπουν σε αυτή ακριβώς τη θέση, σαν αντιπροσώπους. Θέλαμε οι εργάτες, που συμφωνούσαν σε ένα μίνιμουμ συζητήσεων και αιτημάτων, να παίρνουν τα πράγματα στα χέρια τους από την αρχή μέχρι το τέλος, από τον αγώνα μέχρι την επιλογή των αιτημάτων.

Αλλά δεν συμφωνούσατε πάντα σε αυτό το ζήτημα. Ο Germano Mariti μιλά πολύ θετικά για τους αντιπροσώπους των τμημάτων και για τα εργοστασιακά συμβούλια. Αντιλαμβάνεται και τα δύο σαν μια εκστρατεία των εργατών. Ο Augusto Finzi από τη άλλη εκτιμούσε ότι τα συνδικάτα ήταν ικανά να χρησιμοποιήσουν αυτές τις δομές για να επανακτήσουν τον έλεγχο πάνω στους αγώνες.

Ναι, είχαμε δύο καρδιές που χτυπούσαν μέσα μας. Τα εργοστασιακά συμβούλια εγκαθιδρύθηκαν στην Ιταλία το 1969, στο τέλος ενός μεγάλου κύκλου αγώνων. Πολιτικά αποτελούσαν την θεσμική προσπάθεια των συνδικάτων να συμπεριλάβουν αυτούς τους αγώνες που αναπτύσσονταν έξω από την οργάνωσή τους. Για πολλούς εργάτες που ήταν οργανωμένοι στο συνδικάτο , τα εργοστασιακά συμβούλια τους επέτρεπαν να συζητούν μεταξύ τους δημοκρατικά. Η εγκαθίδρυση των εργοστασιακών συμβουλίων ήταν μια ανάγκη της εργατικής βάσης και μετατράπηκε σε ανάγκη της ηγεσίας η οποία με τον έναν ή τον άλλον τρόπο έπρεπε να μετριάσει το οργανωτικό επίπεδο των εργατικών αγώνων. Η Potere Operaio ήταν παντελώς αντίθετη, η θέση μας ήταν ότι το εργοστασιακό συμβούλιο ήταν μια δομή στα χέρια των συνδικάτων και ήταν λειτουργικό για αυτά. Στο Marghera έγιναν τεταμένες συζητήσεις γύρω από αυτό το ζήτημα. Από τη μια είδαμε την εγκαθίδρυση των εργο-

στασιακών συμβουλίων σαν μια προσπάθεια αφομοίωσης των εργοστασιακών αγώνων. Από την άλλη παρατηρήσαμε ότι οι εργάτες τα χρησιμοποιούσαν και έτσι αποδεχτήκαμε αυτόν τον θεσμό με σκοπό να πούμε αυτά που είχαμε να πούμε, παρ' όλο το γεγονός ότι εμείς οι ίδιοι δεν είχαμε κανένα ενδιαφέρον να συμμετάσχουμε στα εργοστασιακά συμβούλια. Για να το πούμε αλλιώς: ξέραμε πως άπαξ και εκλεγούμε στο εργοστασιακό συμβούλιο (ο Ammi Germano εκλέχτηκε σαν αντιπρόσωπος τμήματος και εγώ σαν αντιπρόσωπος των υπαλλήλων γραφείου) όλα εξαρτώνται από το να οργανωθούμε έξω από αυτό το σώμα, έτσι ώστε να φέρουμε την επονομαζόμενη πολιτική γραμμή (η οποία έμπαινε απ' έξω) ή αλλιώς την επιλογή των στόχων, μέσα στο συμβούλιο το οποίο στη συνέχεια θα την υιοθετούσε.

Ο πολιτικός μας στόχος ήταν να οργανώσουμε την αυτονομία της εργατικής τάξης. Στο τέλος, το εργοστασιακό συμβούλιο, που είχε σχηματιστεί σαν μια δημοκρατική δυνατότητα προώθησης των αναγκών της εργατικής βάσης, μετατράπηκε όλο και περισσότερο σε όργανο συνδικαλιστικού καθεστώτος. Μερικά μέλη του συμβουλίου έπρεπε να είναι μέλη του συνδικάτου, γεγονός το οποίο αρχικά δεν ήταν το ζήτημα. Όταν οι τρεις συνδικαλιστικές ομοσπονδίες συμφώνησαν σε μια κοινή συμφωνία ξεκίνησε μια ακόμα πιο περιοριστική φάση και η δομή έγινε ακόμα περισσότερο γραφειοκρατική. Στο τέλος όλες οι αποφάσεις παίρνονταν από το δ.σ. του συμβουλίου που οι σκοποί του σπανίως διέφεραν από την επίσημη γραμμή του συνδικάτου.

Η άρνηση της ανθυγιεινής εργασίας

Γιατί πήρε τόσο καιρό να ξεσπάσουν στο πετροχημικό αγώνες ενάντια στην επιβλαβή για την υγεία χημική παραγωγή;

Πρέπει να κάνουμε μια διάκριση μεταξύ των βιομηχανιών μετάλλου και των χημικών βιομηχανιών. Ο κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο μεταλλεργάτης είναι πολύ περισσότερο εμφανής και πιο άμεσος: κυμαίνεται από την σκόνη μέχρι και τον θόρυβο. Για τον εργάτη στη χημική βιομηχανία ο κίνδυνος είναι πολύ πιο ύπουλος. Εδώ οι κίνδυνοι για την υγεία αποκαλύφθηκαν αργότερα, εν μέρει εξαιτίας του γεγονότος ότι είχαν κρατηθεί μυστικοί. Ένας μεταλλεργάτης που δουλεύει μπροστά από έναν κλίβανο ήξερε με τι είχε να παλέψει - θόρυβο, βρωμιά, ζέστη - και έτσι ήταν δυνατό να οργανώσει έναν αγώνα εναντίον τους. Βέβαια, οι εργάτες στην χημική βιομηχανία γνώριζαν κάποια πράγματα, αλλά εγκλωβισμένοι από τους χαμηλούς μισθούς και από το συνδικάτο, που υιοθέτησε την άποψη των αφεντικών, αποδέχονταν το bonus ανθυγιεινής εργασίας. Ήμασταν τριγύρω σε εκείνη τη φάση. Γι' αυτό και είπαμε: όχι, αυτού του είδους η δουλειά είναι απαράδεκτη! Και προσπαθήσαμε να εκφράσουμε τη γραμμή της άρνησης της εργασίας, που προερχόταν από την Potere Operaio, αυτό το σύνθημα, αυτό το πλάνο που νομίζαμε ότι ήταν απαραίτητο. Ο εργάτης έπρεπε να βάλει τον εαυτό του σε αυτή την αντίθεση, έπρεπε να πει: πρέπει να παράγουμε, αλλά πως, τι και πότε; Και με αυτά τα τρία ερωτήματα άρχισε η συζήτηση για την άρνηση της εργασίας.

Κανείς εργάτης δεν μας θεωρούσε αργόσχολους ή ανθρώπους που δεν ήθελαν να

δουλεύουν, κι αυτό επειδή λέγαμε: Δουλεύουμε περισσότερο ακόμα περισσότερο κι από εσάς, δουλεύουμε μέσα στο εργοστάσιο όπως και εσείς, μετά τη δουλειά πηγαίνουμε στη συνέλευση για τρεις ώρες και μετά οργανώνουμε τους αγώνες. Δουλεύουμε πολύ περισσότερο από εσάς! Αυτή η δουλειά που είστε αναγκασμένοι να κάνετε είναι ένα πράγμα, η δουλειά που επιλέγετε να κάνετε είναι ένα άλλο. Υποχρεούστε να δουλεύετε με μικρούς μισθούς σε ένα ανθυγιεινό περιβάλλον, οπότε η άρνηση της εργασίας σημαίνει την εκκίνηση για την αλλαγή της ίδιας της οργάνωσης της εργασίας.

Μέσα στην Potere Operaio μας έβλεπαν συχνά σαν τους "δεξιούς", επειδή μιλούσαμε για την άρνηση της εργασίας με έναν ρεφορμιστικό παρά με έναν επαναστατικό τρόπο. Επειδή "τεμαχίσαμε" την άρνηση της εργασίας, επειδή δεν μιλούσαμε μόνο για τον αγώνα ο οποίος υποτίθεται ότι θα ανέτρεπε το σύστημα. Μας έβλεπαν σαν "συνδικαλιστές". Ποιος ξέρει, κοιτάζοντας πίσω από τη σημερινή οπτική μπορεί να είχαμε γίνει καλοί συνδικαλιστές αν δεν είχαμε επιλέξει διαφορετικά μονοπάτια, αλλά στην πραγματικότητα συχνά λειτουργούσαμε σαν την κριτική συνείδηση του συνδικάτου. Ανοίξαμε τα μάτια των εργατών και αποδείξαμε ότι είναι δυνατό να οργανωθούν με διαφορετικούς τρόπους από τα συνδικάτα.

Άμεση μείωση του χρόνου εργασίας

Πως πιέσατε για την εβδομάδα 36 ωρών εργασίας; Είναι αλήθεια ότι οι εργάτες δούλευαν μόνο για έξι ώρες αλλά χωρίς να μπορούν να πάνε σπίτι τους μετά, ότι έπρεπε να μείνουν στο εργοστάσιο για ακόμα δύο ώρες;

Αυτό συνέβαινε στο τμήμα ηλεκτρόλυσης ψευδαργύρου. Αυτός ο αγώνας ήταν η προσπάθεια να μπει στην πράξη το σύνθημα της Potere Operaio: μείωση του χρόνου εργασίας σαν έκφραση της άρνησης της εργασίας και του αγώνα ενάντια στην ανθυγιεινή εργασία. Ένα αίτημα για την άμεση βελτίωση της ποιότητας ζωής. Πιστεύαμε ότι το αίτημα θα γειωθεί καλύτερα σ' αυτές τις καταστάσεις όπου η δουλειά ήταν πιο επιβλαβής και πιο σκληρή. Αυτό γινόταν στο τμήμα ηλεκτρόλυσης ψευδαργύρου, όπου ο καθαρός ψευδάργυρος παραγόταν με ηλεκτρόλυση από την

διάλυση του οξειδίου του ψευδαργύρου σε σουλφουρικό οξύ. Σε αυτό το τμήμα είχε πολλά δηλητηριώδη αέρια, ηλεκτρομαγνητικά πεδία και αέρια σουλφουρικού οξέως. Ο ψευδάργυρος παράγεται σε ένα σύστημα όπου στοιχεία γεμίζονται με το διάλυμα και στη συνέχεια ενεργοποιούνται. Ο καθαρός ψευδάργυρος συσσωρεύεται στις καθόδους αλουμινίου. Κάθε μέρα, οι εργάτες είχαν υποχρέωση, για έξι ώρες, να απομακρύνουν τον ψευδάργυρο από τις καθόδους. Έπειτα οι άνοδοι έπρεπε να καθαριστούν από τις επιστρώσεις, δουλειά που διαρκούσε άλλη μιάμιση ώρα. Οργανώσαμε ιατρικές εξετάσεις για τους εργάτες αυτών των τμημάτων έτσι ώστε να δείξουμε ότι η δουλειά είναι επιβλαβής για την υγεία. Έγινε ξεκάθαρο ότι πολλοί εργάτες είχαν αναπτύξει προβλήματα που επηρέαζαν το στόμα, τη μύτη, τον λαιμό και τα αυτιά εξαιτίας της έκθεσής τους στο σουλφουρικό οξύ και στον θόρυβο. Οργανώσαμε έναν αγώνα για την μείωση της έντασης της εργασίας δια μέσου της μείωσης του χρόνου εργασίας. Επιλέξαμε πολύ σκληρές μεθόδους πάλης μαζί με τους εργάτες που σταμάτησαν να καθαρίζουν τις καθόδους. Η διοίκηση αναγκάστηκε να κόψει την παροχή ρεύματος και οι μηχανές σταμάτησαν να παράγουν ψευδάργυρο. Αν η διοίκηση δεν είχε διακόψει το ρεύμα όλο και περισσότερος ψευδάργυρος θα συσσωρευόταν, καταστρέφοντας τελικά τον μηχανικό εξοπλισμό. Γι' αυτό εξαναγκάστηκαν να σταματήσουν τις μηχανές. Αυτό συνεχίστηκε για μερικές μέρες, νομίζω ότι σε κάποια φάση η παραγωγή παράμεινε ανενεργή για δέκα συνεχόμενες μέρες. Πετύχαμε τον στόχο οι εργάτες να απομακρύνουν τον ψευδάργυρο από τις καθόδους για έξι ώρες χωρίς να χρειάζεται έπειτα να καθαρίζουν τις ανόδους.

Τον προηγούμενο καιρό είχαν ένα διάλειμμα έπειτα από έξι ώρες δουλειάς και μετά καθάριζαν τις ανόδους για άλλη μιάμιση ώρα, δούλευαν δηλαδή συνολικά οκτώ ώρες. Μετά τον αγώνα δούλευαν για έξι ώρες, έπειτα πήγαιναν για μεσημεριανό στην καντίνα και δεν επέστρεφαν πάλι στη δουλειά. Το καθάρισμα των ανόδων γινόταν από μία άλλη ομάδα εργατών που ο εργοδότης έπρεπε να προσλάβει για αυτό τον σκοπό. Τελικά αυτό το καθιερώσαμε σαν συμφωνία του τμήματος, αν και επίσημα δεν είχε αναγνώριση, επειδή το συνδικάτο δεν υποστήριξε το αίτημα. Όμως το συνδικάτο τελικά αποφάσισε να υπογράψει τη συμφωνία και έτσι αυτή επισημοποιήθηκε. Το συνδικάτο δεν ήθελε την δημοσιοποίηση του γεγονότος αυτού. Εμείς, αντίθετα, προσπαθήσαμε να το γνωστοποιήσουμε με κάθε μέσο που μπορούσαμε να φανταστούμε.

Μέχρι το 1975 οι εργάτες κάθονταν στην καντίνα και έπαιζαν χαρτιά, αλλά δεν τους επιτρεπόταν να εγκαταλείψουν το εργοστάσιο. Οπότε οργανώσαμε έναν αγώνα για το δικαίωμα να φεύγουν από το εργοστάσιο. Η μορφή του αγώνα ήταν να φεύγουν από το εργοστάσιο χωρίς να ενημερώνουν. Η διοίκηση μοίρασε επιστολές απολύσεων, αιτιολογώντας τις από το γεγονός ότι οι εργάτες εγκατέλειψαν τη θέση εργασίας τους πριν τη λήξη της βάρδιας. Σε αυτό το σημείο το συνδικάτο έπρεπε να μεσολαβήσει. Στο τέλος, η λύση ήταν ότι τις μέρες που οι τράπεζες είναι κλειστές οι εργάτες μπορούν να φύγουν μία ώρα νωρίτερα, και τις κανονικές εργάσιμες μισή ώρα νωρίτερα. Ο εργοδότης έπρεπε να προσλάβει νέους εργάτες για να καθαρίσουν τις ανόδους. Η κατάσταση παράμεινε έτσι όσο δούλευα στο εργοστάσιο, μέχρι τη σύλληψή μου το 1980. Μετά με κάποιο τρόπο τα πράγματα άλλαξαν.

Ο αγώνας αξίζει!

Η ομιλία του Gianni Sbrogio τον Μάρτιο του 2006 στο πανεπιστήμιο της Πάντοβα αποτελεί μέρος ενός σεμιναρίου για τους εργατικούς αγώνες ενάντια στους θανάτους από αμίαντο. Εργάτες από το Porto Marghera και το Sesto San Giovanni ήταν παρόντες στο βήμα. Στην ιταλία η χρήση αμιάντου απαγορεύτηκε μόλις το 1992 (στην γερμανία το 1993 και στη μεγάλη βρετανία το 1985). Οι θάνατοι εργατών από κακοήθες μεσοθηλίωμα, που αναπτύσσεται στα πλευρά, στο περιτόναιο ή στο περικάρδιο συνεχίζονται. Τα περιστατικά αναμένεται να κλιμακωθούν μεταξύ του 2010 και 2015. Αυτή η αρρώστια είναι δύσκολο να διαγνωσθεί έγκαιρα και είναι σχεδόν πάντα θανατηφόρα. Οι εργάτες που η δουλεία τους σχετιζόταν με τον αμίαντο κατά τη δεκαετία του '70 δούλευαν στα εργοστάσια Etenit, Breda (ναυπηγεία), στην κατασκευή τραίνων και στο πετροχημικό.

Θα ήθελα να σας διαβάσω μερικά αποσπάσματα από τα φυλλάδια που γράφαμε τότε. Νοέμβρης 1972, ανάλυση των εργασιακών συνθηκών στο εργοστάσιο:

"Από τις τελευταίες συναντήσεις των νέων τμημάτων στο πετροχημικό 2, προκύπτει ότι σε σύγκριση με την ήδη απελπιστικά κακή κατάσταση στο παλιό εργοστάσιο, οι συνθήκες είναι απαίσιες. Τα πάντα είναι δυνατό να βρίσκονται εκεί: κίνδυνοι υγείας, τεράστιος φόρτος εργασίας, θόρυβος και απολυταρχικές συνθήκες. Μια μικρή επισκόπηση πάνω στις εργασιακές συνθήκες στα νέα τμήματα:

TDI (παραγωγή φωσγενίου) :150 δηλητηριασμένοι εργάτες ήδη στο τέλος του 1972. Στο τμήμα CR ο θόρυβος και οι δονήσεις εξαιτίας των τεράστιων συμπιεστών είναι αφόρητα. Μετά από οχτώ ώρες εργασίας οι εργάτες χάνουν την αίσθηση της ισορροπίας.

Στο τμήμα DL, όπου παράγεται τετραχλωροαιθυλένιο, 70 άνθρωποι έχουν ήδη δηλητηριαστεί. Τον Αύγουστο, ένα σύννεφο χλωριδίου από το τμήμα CS, όπου χλωρίδιο και καυστική σόδα παράγονται με ηλεκτρόλυση, σκέπασε ολόκληρο το Porto Marghera."

Η αυτόνομη συνέλευση του Porto Marghera έγραψε το 1974:

"Οι εργάτες δεν πάνε στο εργοστάσιο για να κάνουν έρευνα αλλά γιατί είναι αναγκασμένοι να πάνε. Η εργασία δεν είναι ένας τρόπος ζωής, αλλά η αναγκαιότητα να πουλάει κανείς τον εαυτό του ώστε να επιβιώσει. Παλεύοντας ενάντια στην εργασία, ενάντια στον εξαναγκασμό να πουλάμε τους εαυτούς μας, αμυνόμαστε ενάντια σε όλους τους κανόνες της κοινωνίας. Και παλεύοντας για λιγότερη δουλειά, τόση ώστε να μην πεθαίνουμε πια από δηλητηρίαση, παλεύουμε ενάντια στους κινδύνους της υγείας. Γιατί είναι καταστροφικό για την υγεία οποιουδήποτε να ξυπνάει κάθε πρωί και να πηγαίνει στη δουλειά, είναι επιβλαβές να διατηρείς τους εργασιακούς ρυθμούς, τις μεθόδους της παραγωγής, είναι επιβλαβής η εργασία σε βάρδιες, είναι επιβλαβές να γυρνάς σπίτι με έναν μισθό που σε αναγκάζει να επιστρέψεις στο εργοστάσιο την επόμενη μέρα."

Και μετά, τον Μάρτιο του 1975, η επιτροπή ενάντια στην επιβλαβή για την υγεία παραγωγή έγραψε μια μπροσούρα και την εκτύπωσε μαζί με άλλες εργοστασιακές ομάδες, στην οποία ανάφεραν τον τοπικό πληθυσμό και τους εργάτες που είχαν προσβληθεί από τη διαρκή εκπομπή χλωριδίου του βινυλίου, ενός καρκινογόνου αερίου πάνω από όλες τις περιοχές του Marghera, του Μέστρε και της Βενετίας. Εκείνο τον καιρό εκπέμπονταν 4000 kgr ανά κάτοικο στο δήμο της Βενετίας.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, το συνδικάτο ζήτησε περισσότερα χρήματα για τους εργάτες - ήθελε να λύσει αυτό το πρόβλημα μόνο μέσω των επιδομάτων ανθυγιεινής εργασίας. Ο κίνδυνος για την υγεία ήταν ήδη εμφανής και παραμένει ακόμα, αφού σε πολλά εργοστάσια δεν έχει επιλυθεί με κανένα τρόπο. Εμείς είπαμε ότι δεν μπορεί να γίνει έτσι. Δεν μπορείς απλά να παίρνεις λίγο περισσότερα χρήματα αφήνοντας τα πάντα όπως ήταν. Επινοήσαμε συνθήματα, με σκοπό να βάλουμε το ερώτημα για το πως η δουλειά στο εργοστάσιο μπορεί να οργανωθεί με διαφορετικό τρόπο απ' αυτόν που είμαστε αναγκασμένοι να υπομένουμε έως τώρα. Είπαμε: τέλος στο επίδομα ανθυγιεινής εργασίας και προσπαθήσαμε ανεξάρτητα να διερευνήσουμε πως μπορούμε να οργανωθούμε έτσι ώστε να περνάμε λιγότερο χρόνο στο εργοστάσιο.

Στο πετροχημικό οργανώθηκαν για τους εαυτούς τους σε διαφορετικές ώρες του ωραρίου με έναν πεισματάρικο, ακριβή και χειροπιαστό τρόπο έξω από το συνδικάτο και δίχως αυτό. Η δουλεία στο πετροχημικό, όπως συμβαίνει και σήμερα, ήταν οργανωμένη σε βάρδιες. Και με σκοπό να περνούν λιγότερο χρόνο στο εργοστάσιο οι εργάτες φτιάξανε ένα πλάνο με βάρδιες σαν μια μορφή αγώνα, αποτελούμενη από πέντε αντί για τέσσερις βάρδιες. Έτσι ώστε κάποιος έπρεπε να δουλέψει για 36 ώρες αντί για 40. Έτσι ο εργολάβος έπρεπε να βρει κι άλλους εργάτες μέσα στην εβδομάδα ώστε να συμπληρώσει τις κενές θέσεις εργασίας. Ο αγώνας αυτός συνεχίστηκε για αρκετό καιρό και έπειτα υποχώρησε. Σε άλλα εργοστάσια ήμασταν ικανοί να κερδίσουμε μόνιμη μείωση του χρόνου εργασίας. Στο Ammi οι εργάτες στην παραγωγή ψευδαργύρου οργανώθηκαν και πίεσαν για 6 ώρες εργασίας αντί για 8, με τον ίδιο μισθό φυσικά.

Οι κοπάνες

Ένα άλλο ζήτημα που θέλαμε να υπερασπιστούμε τότε ήταν - και νομίζω ότι υπάρχει ακόμα και σήμερα - η αυθόρμητη εργατική στάση της κοπάνας. Για να προστατευτεί κάποιος από την ένταση της εργασίας, από τις ώρες εργασίας, από την επικινδυνότητα της υγείας και ενάντια στην ανυπόφορη οργάνωση της εργασίας, οι εργάτες έμεναν σπίτι με την δικαιολογία της αρρώστιας σαν μια αυθόρμητη μορφή άμυνας ενάντια στην επιβλαβή φύση της εργασίας. Σαν αυτόνομη συνέλευση εκδώσαμε μια μικρή μπροσούρα που εξηγούσε το πώς πρέπει να οργανωθούμε ώστε να μην τιμωρείται όποιος εργάτης κάνει κοπάνες. Ο εργολάβος και οι ασφαλιστικές εταιρείες έστελναν γιατρούς για να εξετάσουν εάν ο εργάτης ήταν όντως άρρωστος. Οργανώσαμε ενός είδους "κόκκινη βοήθεια" σαν ενός είδους πρόληψη απέναντι στην επιθετική δράση των αφεντικών ενάντια σ' αυτόν τον αυθόρμητο αγώνα. Σ' αυτή την ιστορία είχαμε την υποστήριξη λίγων συντρόφων δικηγόρων,

που υπερασπίστηκαν δωρεάν κάθε εργάτη που "πιάστηκε" για κοπάνα. Προφανώς αυτοί ήταν αρκετά αμυντικοί αγώνες ενάντια στους κινδύνους της υγείας. Ήταν περισσότερο σημαντικό να αποφύγουμε πλήρως τους κινδύνους που προκαλούσε το εργοστάσιο στην υγεία. Γι' αυτό, δια μέσου μιας τμηματικής επιτροπής, επικοινωνήσαμε με γιατρούς από την Πάντοβα. Σύντροφοι γιατροί από εκεί ανέλαβαν να κάνουν έρευνες στο εργοστάσιο και χρησιμοποιήσαμε αυτούς τους γιατρούς ώστε να ενημερώσουν τους εργάτες κάθε ειδικότητας για τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν στην δουλειά τους. Το αίτημά μας ήταν: κλείσιμο του εργοστασίου, αναδιάρθρωση του σύμφωνα με τα υψηλότερα τεχνολογικά και επιστημονικά δεδομένα της εποχής και τέλος επαναλειτουργία του εργοστασίου.

Το ερώτημα μου τώρα είναι: η σημερινή κατάσταση είναι στα αλήθεια τόσο διαφορετική απ' ότι τότε; Ναι, οι αναπτυγμένες χώρες έχουν βεβαιώσει ότι όλες οι ανθυγιεινές εργασίες έχουν εξαχθεί στις υπανάπτυκτες χώρες. Ταυτόχρονα, το κεφάλαιο χρησιμοποιεί την ελαστική και μαύρη εργασία ώστε να φέρει τις εργασιακές συνθήκες πολύ πίσω σε διάφορους τομείς. Οπότε δεν έχουν αλλάξει και τόσο πολλά. Αλλά μου φαίνεται πως η θέληση για αγώνα έχει ελαττωθεί. Πολλοί άνθρωποι νομίζουν ότι τα προβλήματα της εργατικής τάξης μπορούν να λυθούν με άλλους τρόπους, αλλά εσείς οι νέοι έχετε οι ίδιοι την εμπειρία του πως η εργασία - όταν αυτή υπάρχει - γίνεται όλο και πιο ελαστική, και πως οι συνθήκες έχουν χειροτερέψει. Οι αυξήσεις στους μισθούς δεν καλύπτουν ούτε την αύξηση του πληθωρισμού πια.

Ο αγώνας αξίζει!

Πιστεύω ότι ένας από τους κυριότερους λόγους για την σημερινή κατάσταση είναι ότι με κάποιο τρόπο κατάφεραν να μας πείσουν ότι το να αγωνίζεσαι δεν φέρνει αποτελέσματα. Αλλά πιστεύω πως η αλήθεια βρίσκεται στο αντίστροφο: το να αγωνίζεσαι φέρνει αποτελέσματα! Θέλω να δώσω έμφαση σε ένα άλλο πράγμα: το κεφάλαιο αναπτύχθηκε εξαιτίας των εργατικών αγώνων. Στην πραγματικότητα, κάθε μορφή αγώνα, κάθε εργατική απαίτηση οδηγεί σε ένα άλμα την ανάπτυξη του κεφαλαίου, συνοδευόμενο ξεκάθαρα με μια βελτίωση των συνθηκών ζωής των εργατών. Υπάρχει πάντα η άλλη πλευρά του νομίσματος: με έναν συγκεκριμένο τρόπο το αφεντικό καταφέρνει να πιάσει τον αγώνα των εργατών με σκοπό να αυξήσει ή και να διατηρήσει την εξουσία του, και η εργατική τάξη - ακόμα και αν ο όρος φαίνεται λίγο παλιομοδίτικος τώρα πια - επιτυγχάνει μέσα από τους αγώνες να βελτιώνει το βιοτικό της επίπεδο. Σίγουρα οι συνθήκες διαβίωσης μας δεν είναι μόνο ποσοτικό αλλά και ποιοτικό ζήτημα. Είμαι πεπεισμένος ότι μπορούν να βελτιωθούν ενώνοντας δυνάμεις, εγκαθιδρύοντας στόχους και μορφές αγώνα μέσα από τους οποίους μπορούμε να πάρουμε την εξουσία από τα αφεντικά.

το κείμενο είναι από WILDCAT, Βερολίνο
Porto Marghera - The last firebrands, καλοκαίρι 2009
(μετάφραση: Δημήτρης)

CONSIGLIO DI FABBRICA
BREDA FUCINE

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 - Στην ιταλία, όπως και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη, δεν υπάρχει μια ενιαία τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση, όπως η γ.σ.ε.ε στην ελλάδα. Οι τριτοβάθμιες οργανώσεις είναι περισσότερες, και έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τα μεγαλύτερα κόμματα.

Η CGIL (γενική συνομοσπονδία εργατών ιταλίας) φτιάχτηκε το 1944 από κομμουνιστές, σοσιαλιστές και χριστιανοδημοκράτες, ενάντια στη θέληση πολλών κομμουνιστών της βάσης, εφόσον η γραμμή του ΚΚΙ, του κόμματος απ' το οποίο προερχόταν η CGIL, ήταν αυτή της "παραγωγικής ανασυγκρότησης της ιταλίας, σε συνεργασία με την δημοκρατική αστική τάξη". Από τη δεκαετία του '60 και την εμφάνιση ενός νέου υποκειμένου, του εργάτη μάζα (ανειδίκευτοι εργάτες προερχόμενοι κυρίως από το νότο), η CGIL εξέφραζε βασικά το τεχνικό προσωπικό των εργοστασίων καθώς και τους παλαιότερους εργάτες. Η ηθική της εργασίας, η αδυναμία κατανόησης των νέων εργατικών συμπεριφορών, η μονολιθικότητα στη σκέψη και στη δράση, η άκριτη αποδοχή της τεχνολογίας, η προσκόλληση στη φιγούρα του περήφανου ειδικευμένου εργάτη και η "συνεργατική" γραμμή του ΚΚΙ (πάντα για την ανάπτυξη) έφερε τη CGIL σε σύγκρουση με την άγρια και αυθόρμητη προλεταριακή επιθετικότητα του εργάτη μάζα. Κατά τη δεκαετία του '70, ακολουθώντας τη γραμμή του ιστορικού συμβιβασμού, συμβάδισε με το πλάνο της αστικής τάξης και του ΚΚΙ για την αναδιάρθρωση του ιταλικού καπιταλισμού, κρατώντας συναινετική στάση απέναντι στα αφεντικά. Παρόλα αυτά, εξαιτίας του ιστορικού ριζώματος του ΚΚΙ στην ιταλική εργατική τάξη αλλά και των πολλών αδυναμιών των οργανώσεων της άκρας αριστεράς, κατάφερε να διατηρήσει την επιρροή του και την μαζικότητα του καθ' όλη τη δεκαετία του '70. Η FIOM - *ιταλική συνομοσπονδία εργατών μετάλλου* - ήταν το κλαδικό συνδικάτο μετάλλου της CGIL.

2 - Η CISL ήταν η γενική συνομοσπονδία εργατών ιταλίας η "συγγενική" με τους χριστιανοδημοκράτες.

3 - Η UIL ήταν η γενική συνομοσπονδία εργατών ιταλίας η "συγγενική" με τους σοσιαλιστές.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

Σειρά TEXT
- Περί της ανομολόγητης καταγωγής των ρατσιστικών ιδεωδών της ελληνικής κοινωνίας και της ομολογημένης χρησιμότητάς τους
- Πολεοδομία και δημόσια τάξη: Αθήνα, οχυρωμένη πόλη
- Ο δρόμος και η μέθοδος: η πόλη, ο εργάτης, η μηχανή

Σειρά Techno
- *Merrit Roe Smith, Charles Dew, David Montgomery* Οι μάστορες: ο εργατικός έλεγχος πριν τον φορντισμό
- *Harry Braverman* Εργασία και μονοπωλιακό κεφάλαιο: Η υποβάθμιση της εργασίας στον εικοστό αιώνα

Σειρά Αυτομόρφωση
- Τι είναι και τι ζητάει η μαρξιστική κριτική από την πολιτική οικονομία
- Θέατρο και Πολιτική
- Πόλεμος και Ιστορία

Σειρά Versus
- *Charles Murray, James Wilson* Από τη μηδενική ανοχή στη μηδενική πολιτική
- *Michael Ignatieff, Economist* Περί Πολέμου
- Αδειάζοντας υπνοδωμάτια με οπλοπολυβόλα

Σειρά Monitor
- *Monitor 2006:* Ντοκουμέντα από το ιδρυτικό συνέδριο της CNT - Ταξικοί αγώνες στην Ελλάδα τον Απρίλη του 1967 - Αφιέρωμα στον τεϊλορισμό - Ο πλανήτης των slums - κ.α.
- *Monitor 2007:* Οκτώβριος 1977, φθινόπωρο στη Γερμανία - Απ' το Παρίσι στο Αλγέρι - Η τρέχουσα κρίση των subprime δανείων - Σημειώσεις για το εργοστάσιο της εκπαίδευσης - κ.α.

Εκτός Σειράς
- *Ρομπέρ Λινάρ* Ο εγκατεστημένος
- *Manuel Castells* Ο μετασχηματισμός της εργασίας και της απασχόλησης
- *Critical Art Ensemble* Η προέλαση της πανούκλας
- *Alessi Dell' Umbria* Racaille: Εξεγέρσεις στα γκέτο των γαλλικών μητροπόλεων
- Autonomia: απόψεις, αγώνες, μαρτυρίες των Ιταλών Αυτόνομων
- *George Caffentzis* Γιατί οι μηχανές δεν παράγουν αξία
- Μικρές ιστορίες των λέξεων και των σχέσεων

κόκκινες σελίδες
- *τεύχος 1* Ποιά εργατική τάξη; Πάει αυτή!..
- *τεύχος 2* Ηπα: η εξέγερση ενάντια στην εργασία - Η άρνηση της εργασίας

επικοινωνία: lesxikataskopon@yahoo.gr ή passauto07@yahoo.gr

Το 3ο (όπως και το 2ο) τεύχος των *κόκκινων σελίδων* έχουν ιστορικό περιεχόμενο· όμως δεν είναι ούτε για νοσταλγία, ούτε για μνημόσυνα. Οι αναφορές στον όξυνση του εργατικού ανταγωνισμού στην ιταλία (3ο τεύχος) και στις ηπα (2ο τεύχος) στις δεκαετίες του '60 και του '70 (ανάλογη όξυνση υπήρξε και στην ελλάδα την τριετία 1975 - 1977) δεν έχουν σκοπό να θυμίσουν κάποιο ηρωϊκό παρελθόν της τάξης μας, ούτε να προκαλέσουν μελαγχολία για την τωρινή μας κατάσταση. Χρειάζονται για να τεκμηριώσουν την (παγκόσμια) γενεαλογία τόσο των κινήσεων *αναδιάρθρωσης* στην οργάνωση (της εκμετάλλευσης) της εργασίας που υ π ο χ ρ ε ώ θ η κ α ν να πάρουν τα αφεντικά (και πάλι παγκόσμια)· όσο και της εξίσου υποχρεωτικής μεταφοράς των καπιταλιστικών αντινομιών σε ένα "επόμενο στάδιο", σ' αυτό που τώρα λέγεται *κρίση*.

Ασφαλώς, από μέρος σε μέρος, οι πολιτικές, ιδεολογικές και ιστορικές ιδιαιτερότητες της τάξης μας, σχημάτισαν (σ' εκείνο το μεγάλο, παγκόσμιο κύμα αρνήσεων) διαφορετικές "εκρηκτικές μορφές" των προλεταριακών συλλογικοτήτων. Ωστόσο τα κοινά ήταν τόσο πολλά και τόσο απειλητικά, ώστε το δίπολο *κρίση / αναδιάρθρωση* (σαν απάντηση των αφεντικών) είχε και έχει ένα πολύ συγκεκριμένο ξετύλιγμα, απ' την δεκαετία του 1980 μέχρι σήμερα.

Κι αυτό είναι κυρίως που αξίζει να συγκρατήσουμε κατ' αρχήν. Ότι, δηλαδή, είμαστε ταξικά υποκείμενα και, ταυτόχρονα, "δράστες" και "αντικείμενα" της ιστορικής διαλεκτικής. *Ακόμα κι αν δεν έχουμε υπάρξει οι οριστικοί νικητές, γράφουμε κυριολεκτικά την Ιστορία - την ιστορία μας.* Ακόμα κι όταν αδρανούμε· αλλά τότε "μ' έναν τρόπο που μας διαφεύγει"...

Οι ***κόκκινες σελίδες*** είναι μια σειρά εκδόσεων για εργατική χρήση: εκθέτουμε απόψεις και θέσεις της οργανωμένης εργατικής αυτονομίας στην ελλάδα σχετικά και γύρω απ' την *κρίση*, αλλά συνθέτουμε επίσης μια συγκεκριμένη ιστορική / πολιτική προσέγγιση τόσο της κρίσης όσο και του δίδυμου σκέλους της, της (καπιταλιστικής) *αναδιάρθρωσης*. Ορισμένα απ' τα περιεχόμενα των *κόκκινων σελίδων* είναι επανεπεξεργασμένα κείμενα που έχουν δημοσιοποιηθεί με τις υπογραφές του *Block*, των *μητροπολιτικών συμβουλίων αυτόνομων*, της *συνέλευσης του πλάνου 30/900*, σε κάποιο βαθμό της *συνέλευσης game over*, και του περιοδικού *Sarajevo*. Η σύνθεση των *κόκκινων σελίδων* συμπληρώνεται με χρήσιμες μεταφράσεις καθώς και νέες αναλύσεις.

Η ευθύνη της έκδοσης και της διακίνησης των *κόκκινων σελίδων* ανήκει στη *"Λέσχη Κατασκόπων του 21ου Αιώνα"*. Η ευθύνη του περιεχομένου τους, όπου δεν αναφέρεται κάτι διαφορετικό, ανήκει στον επιμελητή της σειράς.